

Pred volitvami sodnikov porotnikov delovnih in socialnih sodišč

V ponedeljek, 6. septembra, bo predsedstvo ZSSS določilo naloge posameznih organov pri volitvah novih sodnikov porotnikov na delovnih in socialnih sodiščih. Kot nam je povedal Milan Utroša, izvršni sekretar, ki pripravlja to točko dnevnega reda, je predsednik državnega zbora volitve novih sodnikov porotnikov že razpisal, saj sedanjim poteče petletni mandat konec letošnjega leta.

Vseh sodnikov porotnikov bo 1440, od tega polovico predlagajo reprezentativni sindikati, drugo polovico pa delodajalske organizacije. Sodnike porotnike pa bo državni zbor izvolil še pred koncem letošnjega leta.

Po besedah Milana Utroše bo ZSSS predlagala za izvolitev 376 sodnikov porotnikov, ki bodo to dolžnost opravljali na delovnih sodiščih v Celju, Mariboru in Kopru ter na delovnem in socialnem sodišču v Ljubljani. Predsedstvo ZSSS bo na seji v ponedeljek odločilo, kateri organi Svobodnih sindikatov bodo predlagali kandidate za sodnike porotnike. Rok za predlaganje kandidatov v ZSSS bo 4. oktober.

V Sindikalnem zaupniku
Nova košarica življenjskih stroškov
– podražitev je 2,56- do 2,83-odstotna.

Metalna ECCE pred stečajem?

To podjetje iz Maribora v večinski lasti Slovenske razvojne družbe je lani poslovalo s precejšnjo izgubo, tudi tekoči rezultati so negativni. Nadzorni svet je na seji ta teden zahteval od uprave, naj dopolni sanacijski načrt. Ker večinski lastnik nima denarja za sanacijo, bo odločitev o usodi podjetja in 500 zaposlenih odvisna zlasti od možnosti, da Metalna ECCE pridobi druge financerje. O razpletu položaja bomo poročali.

Metka Rokсандić,
izvršna sekretarka
v ZSSS:

**“Dopolnjena
Evropska
socialna
listina je
močno orožje
v rokah
sindikata.”**

Stran 3

Sindikat Kovinotehne opozarja na možne negativne posledice Merkurjevega prevzema podjetja

V Domu sindikatov v Ljubljani so se to sredo oglasili predstavniki Svobodnega sindikata Kovinotehne iz Celja. S predsednikom ZSSS Dušanom Semoličem in sekretarjem SDTS Sandijem Bartolom so se pogovarjali o posledicah Merkurjevega načrtovanega prevzema Kovinotehne.

Na pogovoru, sodeloval je tudi sekretar območne organizacije ZSSS Celje Ladi Kaluža, so opozorili zlasti na možne negativne posledice za delavce Kovinotehne. Utemeljeno se namreč bojijo, da bo s prevzemom prišlo tudi do koncentracije poslovnih funkcij v Naklem. Posledica tega bo verjetno precejšnje zmanjšanje števila zaposlenih v Celju, še posebej v skupnih službah. Nezaposlenost na Celjskem je že 20-odstotna, precej nad povprečjem države, zaradi nameravanega prevzema pa lahko postane neznosna.

Po besedah predstavnikov sindikata Kovinotehne bo Merkurjev načrtovani prevzem Kovinotehne, največjega samostojnega trgovskega podjetja na Štajerskem, ogrozil številne trdne povezave celjskega podjetja s proizvajalci in kupci. Ogrožene bodo tudi povezave na kulturnem, športnem in socialnem področju.

Ob vsem tem so udeleženci poudarili, da načelno ne nasprotujejo povezovanju. Prepričani pa so, da mora biti to dobro pripravljeno. Le jasno zastavljeni cilji povezovanja lahko preprečijo negativne posledice za zaposlene.

Še v tem tednu bo o načrtovanem prevzemu Kovinotehne razpravljal območni odbor SDTS v Celju. O njegovih sklepih bomo poročali v prihodnji številki.

Negotova usoda 200 delavcev Lesne na Prevaljah

Stavka v Lesnini tovarni pohištva na Prevaljah, ki se je zaradi neizplačanih plač in drugih prejemkov zaposlenih začela to sredo zjutraj, je bila po 14. uri prekinjena. Zaposleni, vseh je kakšnih 200, so namreč prejeli obljubljene plače, o vseh drugih stavkovnih zahtevah pa so pogajanja napovedana za ta petek.

Ob tem ko je povsem jasno, da za Tovarino pohištva na Prevaljah ni več rešitve, ostaja vprašanje, kako bo poskrbljeno za zaposlene. Največ je odvisno od Tovarne stavbnega pohištva v Pamečah, ki naj bi najela prevaljsko tovarno in čim več v njej zaposlenih. Na pogajanjih ta petek naj bi sodelovali vsi, ki bi lahko pomagali pri rešitvi težkega položaja zaposlenih na Prevaljah, torej tudi predstavniki matičnega podjetja Lesna Slovenij Gradec.

Pogovor s Tatjano Fink, glavno direktorico
Trima Trebnje:

**“Podjetje so predvsem
ljudje.”**

Stran 4 in 5

P R A V N I § V E T O V A L E C

Lučka Böhml, svetovalka predsedstva ZSSS

Pokojninska reforma

Vprašanje: Kdaj se bo po pokojninski reformi lahko upokojil moški, rojen 15. junija 1942, ki je invalid III. kategorije in ki bo na svoj 58. rojstni dan v letu 2000 imel 38 let in dva meseca delovne dobe? Kako mu bo odmerjena pokojnina? Status delovnega invalida je moškemu priznan od leta 1996.

Odgovor: Najprej opozorilo: dokončno besedilo reformnega zakona še ni oblikovano, saj predlog zakona v državnem zboru čakata še druga in tretja obravnava. Kakšni bodo pogoji upokojevanja po reformi, lahko v tem trenutku zgolj sklepamo na podlagi predloga zakona za drugo obravnavo.

Reforma ukinja možnost predčasnega upokojevanja, zato vam preostajata zgolj možnosti redne starostne in invalidske upokojitve. Delovni invalid ste od leta 1996, zato za vas velja, da boste po reformi ohranili vse pravice delovnega invalida, ki ste jih že uveljavili (na primer denarno nadomestilo plače). Na invalidsko upokojitev lahko računate zgolj v primeru, da se vaša invalidnost poslabša in da invalidska komisija Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije na tej podlagi ugotovi izgubo preostale delazmožnosti.

Za delovnega invalida s preostal delovno zmožnostjo pa veljajo enaki pogoji upokoje-

vanja kot za neinvalida: vsaj 40 let pokojninske dobe in hkrati vsaj 58 let starosti. Leta 2000 boste torej za upokojitev dovolj stari, manjkalo pa vam bo 22 mesecev pokojninske dobe. Manjkajočo pokojninsko dobo si lahko tudi dokupite (na primer za čas službenja vojaškega roka), vendar se morate zavedati posledic dokupna odmero pokojnine. V primeru dokupa se namreč ne morete izogniti odbitkom na račun upokojitve pred polno starostjo. Ta znaša v letu 2000 že 58 let in 6 mesecev. Odbitki bi torej vašo pokojnino lahko do konca življenja znižali za 1,8 %. Smotnost dokupa je treba presojati tudi zaradi cene dokupa, ki od lani res ni več nizka.

Brez dokupa 22 mesecev pokojninske dobe pa boste morali delati do aprila 2002, ko boste končno dopolnili 40 let pokojninske do-

Postopno dviganje polne starosti za moške, od katere se računajo odbitki od pokojnine v primeru, da se v pokojninski dobi upošteva tudi dokupljena ali dodana doba (po reformi upoštevana doba, za katero pa prispevki niso bili plačani):

LETO PREHODNEGA OBDOBJA:	Polna starost za moške v letih in mesecih
2000	58	6
2001	59	0
2002	59	6
2003	60	0
2004	60	6
2005	61	0
2006	61	6
2007	62	0
2008	62	6
2009	63	0

be. Če v njej torej ne bo dokupov pokojninske dobe, vam bodo odmerili polno pokojnino brez odbitkov. Leta 2002 bo za 40 let delovne dobe moškemu odmerjena pokojnina v višini nič več 85 %, temveč le še 84 % pokojninske osnove. V prehodnem obdobju, ki naj bi se začelo leta 2000, se bo namreč vsako leto odmera za polno pokojninsko dobo znižala za 0,5 %. (Mimogrede: sorazmerno zniževanju odmere pokojnin novim upokojencem se bodo začele zniževati tudi pokojnine današnjim upokojencem. Njihove pokojnine se namreč preprosto ne bodo uskladile toliko časa, dokler se ne bodo sorazmerno izenačile z nižje odmerjenimi pokojninami novih upokojencev! Prav zaradi tega avtomatičnega prilagajanja višine starih pokojnin v vsako leto prehodnega obdobja znižano odmero novih pokojnin se ne izplača hiteti v zgodnjo upokojitev zgolj zato, da bi si zagotovili višjo pokojnino po "stari" odmeri! Kdor želi imeti v denarnici več denarja, naj se mu ne mu-di med upokojence!

Pretekli teden so se delavci družbe Podravka Ljubljana, njen večinski lastnik je matično podjetje Podravka iz Koprivnice na Hrvaškem, včlanili v Sindikat delavcev trgovine Slovenije.

Ta torek so se v poznih popoldanskih urah sestali na ustanovnem zboru, ki je bil na sedežu SDTS. Sprejeli so pravila o delovanju svojega sindikata in izvolili vodstvo. Tričlanski izvršni odbor sindikata Podravke vodi **Alenka Pavlič** iz Ljubljane.

Sekretarja območnega odbora SDTS Ljubljane z okolico Staneta Drobniča so člani pooblastili, naj prouči pogoje, v katerih delavci – člani sindikata delajo v podjetju, in kako se uresničujejo njihove pravice pri delu in iz dela.

Kot so na ustanovnem zboru povedali zaposleni delavci, od sindikata pričakujejo pomoč pred-

vsem pri presoji usklajenosti internih aktov družbe s slovensko delovnopravno zakonodajo ter kolektivno pogodbo dejavnosti trgovine Slovenije. Pri tem so posebno poudarili potrebo po presoji pogodb o zaposlitvi, za katere menijo, da niso skladne z določbami kolektivne pogodbe dejavnosti trgovine Slovenije.

Na sestanku smo se zunanji sindikalisti seznanili tudi z obračunanimi in izplačanimi plačami ter takoj ugotovili vrsto pomanjkljivosti in neusklajenosti s slovensko plačno politiko, ki jo opredeljuje zakonodaja in kolektivne pogodbe.

Delavci so omenjali še druge domnevne nepravilnosti. Le-te bo pooblaščen zunanji strokovni delavec preveril na skorajšnjem delovnem obisku v podjetju, ki mu ga delodajalec mora omogočiti skladno z določbami kolektivne pogodbe dejavnosti trgovine Slovenije.

Interes za organiziranje v SDTS kažejo tudi zaposleni iz drugih podjetij v tuji lasti, ki imajo svoje poslovalnice ali družbe v Sloveniji. Tako se je denimo že pred časom v SDTS včlanilo večje število delavcev Doma Müller iz Ljubljane. Tudi ti delavci so izrazili interes, da se sindikat orga-

nizira v družbi, izvoli svoje predstavnike in s pomočjo strokovne in pravne službe SDTS preveri izvajanje pravic delavcev.

Ker se v zadnjem obdobju kaže povečano zanimanje za včlanjevanje delavcev v sindikat, bo SDTS v kratkem izdal 30.000 zloženek, s katerimi bo delavcem, ki še niso včlanjeni v sindikat, predstavil svoj program, predvsem pa dosedanje delo pri ohranjanju pravic iz delovnega razmerja. Člani lahko dobijo tudi ponatisnjeno brošurico Kaj moram vedeti o plačah in drugih prejemkih, avtorja Sandija Bartola, iz katere se lahko poučijo o pravilnem obračunu plače in pravicah iz kolektivne pogodbe.

Sandi Bartol

Ustanovljen sindikat Podravke

Metka Roksandić, izvršna sekretarka v ZSSS, predstavlja Evropsko socialno listino

Državni zbor RS je marca verificiral dopolnjeno Evropsko socialno listino. Naša država je bila poleg Francije in Romunije med prvimi podpisnicami, s čimer je zaslužna, da je dopolnjena lista začela veljati 1. julija letos. To pomeni, da bi naši predpisi in na njih temelječa praksa že morala upoštevati vsebino te pomembne listine, ki jo je Svet Evrope sprejel maja 1996 (prvotna socialna lista je bila sprejeta že davnega leta 1961). Naj ugodna povemo, da Evropska socialna lista vse države podpisnice, to pa so prav vse članice Evropske unije, zavezuje zlasti politično. Evropska socialna lista je zaradi tega prevzeta tudi v pravni red EU. Vseh držav podpisnic – pogodbenc – je sedaj že 31. Neizvajanje listine je torej zlasti predmet politične obravnave, glede katere imajo reprezentativni sindikati kar pomembno vlogo.

in delovnega okolja v podjetju,

– vsi delavci imajo pravico do varstva v primeru prenehanja delovnega razmerja,

– vsi delavci imajo pravico, da jih med postopki kolektivnega odpuščenja o tem obveščajo in se z njimi posvetujejo,

– predstavniki delavcev v podjetjih imajo pravico do varstva pred dejanji, zaradi katerih bi bili v manj ugodnem položaju, za opravljanje njihove funkcije jim je treba nuditi primerne olajšave.

Našteli smo kar nekaj točk, glede katerih bi lahko rekli, da naša praksa od njih odstopa, da zaposleni torej nimajo vsega, kar je naša država prevzela iz te pomembne mednarodne listine. Če pa bi vse točke iz listine dali pod

tem navesti, v zvezi s čim pogodbenica ni zagotovila zadovoljive uporabe določbe Evropske socialne listine. Vsaka pritožba se naslovi na **generalnega sekretarja Sveta Evrope**.

Generalni sekretar je pritožbo dolžan nemudoma poslati **Odboru neodvisnih strokovnjakov** in o pritožbi obvestiti pogodbenico, na katero se pritožba nanaša. Pogodbenica je dolžna Odboru neodvisnih strokovnjakov predložiti pisne informacije in mnenja o sprejemljivosti pritožbe.

Če Odbor neodvisnih strokovnjakov odloči, da je pritožba sprejemljiva, o tem obvesti pogodbenice listine.

Če pritožbo vloži nacionalna organizacija sindikata, odbor neodvisnih strokovnjakov o

Močno orožje v rokah sindikatov

Metka Roksandić

povečevalo, bi lahko rekli, da vsaj predpise dokaj hitro usklajujemo s standardi iz Evropske socialne listine. Tak primer je tudi zakon o jamstvenem skladu, s katerim je naša država uredila uveljavljanje pravice delavcev do zasluzka v primeru, da je njihov delodajalec plačilno nesposoben.

Zaradi tega je treba nekaj besed povedati tudi o nadzoru nad spoštovanjem Evropske socialne listine. O tem je največ zapisanega v posebnem **protokolu**, ki ureja sistem kolektivnih pritožb. Poleg tega imajo vsi zaposleni po besedah Metke Roksandić pravico, da zaradi kršenja teh svojih pravic tudi sami tožijo.

Protokol, ki je tudi objavljen v navedenem Uradnem listu, sprejet je bil leta 1995, pravi, da imajo pravico vlaganja **pritožb o domnevno nezadovoljivi uporabi Evropske socialne listine** mednarodne organizacije delodajalcev in sindikatov. **Reprezentativne nacionalne organizacije delodajalcev in sindikatov** lahko pritožbe vlagajo v okviru pristojnosti pogodbenice, proti kateri je vložena pritožba.

Pritožbe se vlagajo v pisni obliki, v njih je

tem obvesti tudi mednarodne sindikalne organizacije.

Po opravljenem postopku odbor neodvisnih strokovnjakov sestavi **poročilo**, v katerem ugotovi, ali je pogodbenica zagotovila zadovoljivo uporabo določbe Evropske socialne listine, ki je navedena v pritožbi.

Odbor to poročilo pošlje Odboru ministrov, pritožiteljici in pogodbenicam ter **Parlamentarni skupščini**. Ta ga objavi najkasneje štiri mesece po prejetju, pogodbenice pa ga prej ne smejo objaviti. **Odbor ministrov** odloča o poročilu z večino oddanih glasov. Pri delu Odbora kot opazovalke sodelujejo evropske organizacije delodajalcev (zdaj je to le UNI-CE) in sindikatov (Evropska konfederacija sindikatov). Če Odbor neodvisnih strokovnjakov ugotovi, da Evropska socialna lista ni bila uporabljena na zadovoljiv način, Odbor ministrov na pogodbenico naslovi priporočilo, za katero mora glasovati najmanj dve tretjini tistih, ki so glasovali.

Pogodbenica v naslednjem poročilu generalnemu sekretarju navede, katere ukrepe je v zvezi s priporočilom sprejela.

Metka Roksandić meni, da so odločitve Odbora ministrov Sveta Evrope zlasti politične. Priporočilo posamezni pogodbenici pomeni, da bo v primeru, če ne bo zagotovila zadovoljive uporabe določbe iz Evropske socialne listine, njen ugled načet. Na tapeti bo verodostojnost njenih organov in najvidnejših predstavnikov.

Sindikatom, reprezentativnim na državni ravni, dajeta Evropska socialna lista in protokol o njenem izvajanju kar precej možnosti opozarjanja. Če opozorila ne dajo sadov, imajo sindikati pravico vlagati zahtevo za spoštovanje listine. Šele če pogodbenica tega ne upošteva, naj bi po besedah Metke Roksandić nacionalni sindikati vlagali pritožbe neposredno generalnemu sekretarju Sveta Evrope ali mednarodni centrali, v katero so povezani. Svobodni sindikati torej Evropski konfederaciji sindikatov, ki ima sedež v Bruslju.

Franček Kavčič

Trimo d. d. iz Trebnjega, podjetje za inženiring in proizvodnjo montažnih objektov, sodi med tista slovenska podjetja, ki so kar dobro prebrodila 'tranzicijsko' krizo, utrdila svoj položaj in zdaj uspešno tržijo po Evropi. Njegove ambicije so poseči po evropskem vrhu v svoji dejavnosti, nam je povedala glavna direktorica Tatjana Fink, s katero smo se pogovarjali, kako premagati krizo in napredovati v današnjih gospodarskih razmerah. Odgovor bi lahko strnili v en stavek: z naložbami v tehnologijo in v lastno znanje.

Projekt nas je stal milijardo in štiristo milijonov tolarjev. Za nas je bil to izjemno velik zalogaj. Projekt smo pripravljali tri leta, zadevo preštudirali iz vseh zornih kotov. Bilo je tudi veliko pomislekov, ali bomo takšen finančni zalogaj zmogli. Od celotnega zneska smo si sposodili 500 milijonov tolarjev, ki jih odplačujemo, ostala sredstva pa so bila naša lastna.

Nova linija pa je zahtevala, da ji prilagodimo tudi preostale proizvodne in poslovne procese, in to zdaj delamo. V zaključni fazi so pogovori za novo tehnologijo za jeklene konstrukcije, ki bo povečala fleksibilnost proizvodnje, produktivnost ter delavcem olajšala delo. Sedanji projekt pa je finančno mnogo manjši zalogaj.

Ali je kriza, ki ste jo prešli, terjala žrtve med zaposlenimi?

ko naših dealerjev itd. Naši trgi so predvsem zahodna Evropa, zadnja tri leta pa smo osvojili Češko, Slovaško, Poljsko. V letošnjem letu smo začeli prodirati v Bolgarijo.

Vedeti pa morate, da vsak trg zahteva vsaj dve do tri leta osvajanja, preden začnemo dobro tržiti. Razlog je v tem, da je treba pridobiti vse potrebne informacije in vse zahtevane ateste, ki so zelo pomembna bariera. Praviloma začnemo tako, da gremo v neko državo z multinacionalkami. Prve projekte v neki državi dobimo ponavadi preko teh multinacionalk. Če nas prepoznajo kot dobre dobavitelje, nas povabijo tudi v naslednjo državo, ko tam gradijo svoje objekte.

Posledica sodelovanja s tako velikimi družbami pa so verjetno tudi pritiski na ceno.

gu premalo zlasti tehnično izobraženega kadra.

Na kateri ravni znanja?

Primanjkuje predvsem visoko šolanega kadra. Zaposluje mo gradbene, strojne inženirje, inženirje kemije, elektroinženirje. Glede na hitrost sprememb potrebujemo ne le strokovno zelo dobro izobražene, pač pa tudi zelo široke ljudi. Takšne pa je relativno težko dobiti.

Zato tudi sami zelo veliko izobražujemo. Veliko naših ljudi se udeležuje številnih konferenc po vsem svetu, da nabirajo novo znanje in ga prinašajo v Trimo.

Kako ta sodelavec prenese nabrano znanje sodelavcem v podjetju?

V Trimu imamo za Slovenijo dokaj specifično organizacijo. Že leta 1992 smo sprejeli projektno

Podjetje so predvsem ljudje

Vodenje podjetja ste prevzeli v krizi ob razpadu Jugoslavije leta 1992?

V Trimu se je kriza pojavila že v osemdesetih letih. Podjetje je bilo poleg na Jugoslavijo takrat poslovno zelo vezano na neuvrščene države in Sovjetsko zvezo. Ker se je v tistih letih politična podpora gospodarstvu začela lomiti, so poslali tretjim svetom in SZ propadli. Trimo je zato glavno krizo v poslovanju prebrodil že pred razpadom Jugoslavije. Že takrat smo iskali nove trge in nove izdelke. Ob razpadu Jugoslavije, ko se je trg še dodatno zožil, pa smo napore pri iskanju novih trgov in iskanju novih tehnologij okrepili.

Danes lahko rečemo, da nam je uspelo. Toda že takrat sem bila prepričana, da bomo uspeli, če bomo le vzdržali, saj sem bila prepričana, da delamo prave stvari in na pravi način. Bilo je torej le vprašanje časa, kdaj se bo uspeh pokazal. Priznam pa, da je bilo potrebnih veliko let prizadevanj, da smo ga doživeli.

Kaj ste spremenili deloma proizvodni program, dodajali ste nove izdelke ...

Predvsem smo gradili. Dograjevali smo dobre programe, z novimi proizvodi, predvsem pa z novimi tehnologijami. Na tehnološkem področju je bil za nas največji dosežek, ko smo pred tremi leti postavili novo linijo za proizvodnjo lahkih gradbenih plošč za strehe in fasade. Pridobili smo novo tehnologijo in si odprli možnosti za prodor na nove trge. Nova tehnologija nam je omogočila večjo fleksibilnost pri produktih in večjo podporo kupcem.

Glavna direktorica Trima d. d. iz Trebnjega, Tatjana Fink, o tem, kako podjetje rešiti iz krize in ga uvrstiti med najboljše

Zaposlenih nas je štiristo enajst, kar je precej manj kot pred letom 1992, ko nas je bilo še čez 600. Toda leta 1996 smo prodali podružnico v Dobovi s 100 zaposlenimi, kar veliko delavcev pa je izkoristilo ugodno možnost za upokožitev. Precej pa smo imeli zaposlenih tudi v naših podružnicah po Jugoslaviji in ti so po razpadu te države ostali v svojih republikah.

Delavce v Trebnjem pa smo zaposlovali na novih programih. Trimo je v Trebnjem največje podjetje in čutili smo se odgovorne za zaposlene. Na novo pa smo zaposlovali predvsem višje in visoko izobražene kadre – zaradi sprememb v tehnologiji in zahtev trga.

Kako nameravate zaposlovati v prihodnje?

Namen imamo okrepiti tržno mrežo, razvoj in projektivo. Vendar v naslednjih letih to ne bo zahtevalo veliko novih sodelavcev.

Ali je Slovenija tržno za vas še zanimiva?

V zadnjih dveh letih zelo. Naš proizvodni program so velike industrijske hale, športne dvorane, pa strehe, fasade in kontejnerji. Montažne zgradbe so postale pomembnejše, kakor so bile pred leti, razlogi za to pa so povsem praktični: hitrost izgradnje in prilagodljivost spremembam proizvodnega procesa. Objekt z lahkoto in hitro podaljšate, razširite, nadgradite ...

Seveda to za nas ni dovolj in zato še naprej osvajamo nove trge, preko svoje predstavnike mreže, pre-

pritiski na ceno so tako in tako iz leta v leto večji in razlike med državami so tu nebitvene. Osnovni trend je zniževanje prodajnih cen, prihranke pa iščemo znotraj. Zato iščemo nove izdelke, racionalizacijo pri produktih, racionalizacijo tehnologije, kako hitreje in ceneje narediti.

Kaj pomeni racionalizacija pri produktih?

Produkt je sestavljen in materialov in dela. Materiali so različni in tu iščemo povsod, kjer je mogoče (ponekod to ni mogoče, ker je vezano za natančne predpise), nove materiale. Hkrati tudi naši dobavitelji stalno racionalizirajo.

Druga plat pa je delo. Mi ocenjujemo, da Slovenija nima možnosti konkurirati z zelo enostavnim delom. Naša usmeritev je avtomatizirani proizvodni proces, dobra priprava (razvoj produkta in dober servis) ter usposobljeni ljudje, ki delajo na teh linijah. Brez teh korakov ne bi bili sposobni konkurenčnega boja na trgu.

Kaj pa kadri? Slovenija je s kadri relativno siromašna.

To ugotavljam tudi sama. V Sloveniji ni pravega trga delovne sile. Težava je v tem, da na njem ni prave konkurence.

V Trimu smo sicer z leti bistveno izboljšali kadrovske strukture. Smo in še bomo štipendirali ljudi, zlasti na univerzi in na študijih v tujini. Da bodo ljudje prinašali nova znanja in da bomo podjetje lahko hitreje razvijali. Vsekakor pa je na slovenskem tr-

Tatjana Fink: Če se hočemo prebiti med najpomembnejše proizvajalce v našem segmentu v Evropi, bomo morali še nekaj let vlagati po pet, šest milijonov mark v tehnologijo in v znanje zaposlenih.

organiziranost, tako imenovano teamsko delo. Nekatere ekipe so stalne, nekatere začasne. Stalni so denimo kolegi direktorice, strokovni svet, ki skrbi za razvoj produktov, tehnologij, svet za marketing, svet za kakovost itd. Ve-

činoma se sestajajo na teden ali mesečno. Ljudje, ki prihajajo iz tujine, poročajo na teh timih, člani timov pa so ljudje iz različnih sektorjev in ti potem prenesejo prineseno znanje naprej.

Imamo pa tudičasne time. Leta 1995 smo začeli projekt, ki ga še danes imenujemo proces kontinuiranih izboljšav. Vanj so vključeni praktično vsi zaposleni, tisti, ki prihajajo z novimi idejami. Imamo pa tudi specifične projekte. Denimo o racionalizaciji pri varjenju nekega profila ali denimo tudi v računovodstvu, prodaji. Imenuje se skupina ljudi z različnih področij, ki ima cilj udeležiti zamisel. Če ne obvlada vprašanja v celoti, pridobi pomoč strokovnjakov z inštitutov, univerze.

Od leta 1995 smo naredili preko sto takih projektnih nalog. Pri tem ni pomembno, kdo je podal idejo. Za nas je pomemben vsak človek. Dokler človek ne uvidi, da je v svojem krogu pomemben, je zavrt, ne daje idej, ne razpravlja. Zelo pomembno se mi zdi, da smo premostili to bariero, namreč da ni važno, kdo predlaga, ampak kaj predlaga. Pomembno pa je tudi že to, da ljudje sploh spregovorijo o svojih zamislih, da nimajo neprijetnega občutka, da bodo morda poželi posmeh strokovno bolj usposobljenih.

Lani smo uvedli še sistem nagrajevanja najboljših nalog.

S čim, s simbolnimi nagradami ali tolarji?

Odločili smo se, da te nagrade ne bodo denarne. Nagrajenih je pet najboljših timov. Eni so za nagrado obiskali kak strokovni seminar ali katerega od dobaviteljev, kjer so se spet kaj novega naučili. Pomembno pa je tudi, da so člani skupine postali prijatelji, delo jih je čvrsto povezovalo. Za uspeh skupine je močna neformalna povezava zelo pomembna.

Povedati pa moram, da imamo poleg teh še posebne nagrade. Naša usmeritev je, stimulirati najboljše delavce. Taka spodbuda je nagrajevanje najboljših. Nagrada je sto tisoč tolarjev. V ta krog nagrajevanja so vključeni vsi zaposleni.

Kakšne so plače pri vas? Ali se držite kolektivne pogodbe ali ste kaj nad njo?

Plače so nekaj višje od kolektivne pogodbe. Julija je bila povprečna bruto plača v Trimu 169.866 tolarjev. Ker pa želimo spodbujati prizadevnost, imamo še merila o uspešnosti posameznika in skupinske uspešnosti, ki se merita mesečno in v razmerju 80 odstotkov posameznikova uspešnost in 20 odstotkov uspešnost skupine.

Kolikšen je ta dodatek k plači?

Variabilni del niha od 35 odstotkov dodatka do 15 odstotkov odbitka. Seveda dobijo najvišji pribitek le izjemno uspešni posamezniki, vendar jih je takih že kar nekaj. Naš cilj je seveda bolj spodbujati delavce kot jim groziti z nižjo plačo, zato so pribitki za uspešnost dosti večji kot odbitki za neuspešnost. Naš interes je, da bi bili vsi zaposleni odlični delavci.

Ali je v vašem podjetju odsotnosti z dela zaradi bolniških dopustov veliko?

Zadnja leta smo jo močno zmanjšali. Zelo intenzivno sodelujemo z medicino dela. Zaposlene pošiljamo na preventivne preglede. Preglede zagotavljamo tudi med rednimi preventivnimi pregledi, če se pokaže pri posamezniku potreba. Interes vodstva podjetja je, da so zaposleni zdravi. Strokovnjaki z medicine dela so pregledali naše delovne prostore, dali nekaj predlogov za izboljšanje delovnih okolij.

Mislím pa, da vse to za zdravje ni dovolj. Slovenci nasploh sami premalo skrbimo za zdravje, menim, da nas bodo že zdravniki pokrpali, če bo treba.

O bolniških odsotnostih z dela sem vas vprašal zaradi precej razširjenega mnenja, da so zanje bolj krivi slabi odnosi v podjetju kot poškodbe ali bolezni. Važen je torej odnos nadrejenih do podrejenih v podjetju.

Na dobro počutje zaposlenega vpliva veliko dejavnikov, tudi tisti izven podjetja. Te je treba v pogovoru med delavcem in nadrejenim poiskati in izbrati pot iz zagate. V Trimu imamo sistem, imenujemo ga 'Trimu dialog', letni pogovor med šefom in zaposlenim. Traja dve, tri ure in na njem se pogovorita o vsem, kar vpliva na delovno zmogljivost zaposlenega. Bodisi da ima težave ali pa je v polni formi in ima ambicije po napredovanju, ali pa bi rad zamenjal delovno mesto. Moram reči, da sistem deluje, saj delavci že prihajajo sami na pogovor, ko začutijo potrebo.

Kako ste vodje usposobili za to, ne ravno enostavno nalogo?

Na seminarjih.

Ali ste katerega od vodij v podjetju zamenjali, ker ni bil primeren za ta položaj, ker ni imel dobrega odnosa do ljudi?

Vprašanje primernosti je lahko velik problem, vendar kolikor se spominjam, v Trimu nismo zamenjali nobenega od vodij zaradi neprimerne odnosa do podrejenih. Zelo smo se trudili, da bi jih usposobili za to delikatno nalogo in smo organizirali več seminarjev, kjer so predavali priznani strokovnjaki.

Zelo pomembna za vzdušje v kolektivu, za občutek pripadnosti podjetju je obveščanost delavcev o poslovnih dogodkih v podjetju, o načrtih in možnost sodelovanja pri le-teh. Kako v Trimu rešujete to vprašanje?

Delavce obveščam o naši strategiji, o ciljih, o tehnologiji, ki jo nameravamo kupiti, o tem, kaj želimo, da oni storijo, tako da vedo, kam gremo in zakaj. Kaj bo novega na področju zaposlovanja, ali bomo zaposlovali ali odpustili itd. Kakšna bo nova tehnologija, saj je od tega odvisno potrebno izobraževanje. Imajo tudi možnost vprašati, zakaj tako, ali ne bi bilo bolje drugače itd.

O tem se pogovorimo kar na izobraževalnih skupinah, ki so sorazmerno majhne in je mogoč bolj neposreden, pristen kontakt.

Koliko vam je v pomoč svet delavcev?

Sestanki s svetom delavcev in sindikatom so pogosti, njim naprej povemo za nameravane poteze in za rezultate. Oni to prenašajo med delavce in se vračajo s povratnimi informacijami.

Ali je svet delavcev v podjetju koristen ali je zato, ker je pač uzakonjen?

Mislím, da bi sodelovanje med upravo in zaposlenimi brez težav lahko teklo prek sindikata, če ta funkcionira, kot je treba. Če sindikat presodi, da je cilj firme tudi cilj zaposlenih, je sodelovanje mogoče.

Imam odprt način vodenja in pokazalo se je, da je tak način pravi. Bolj se izplača stvari razčistiti prej kot kasneje.

S sindikatom pravite, da se dobro razumete?

Meni je jasno, da posle delamo ljudje in kar je v moji moči, ljudi v firmi podpiram v vseh pogledih in moram reči, da tudi oni mene.

Avtoritarna direktorica niste?

Mislím, da nisem. Včasih sicer moram narediti tudi kakšno bolj odločno potezo, vendar menim, da podjetja ne vodim avtoritarno.

Izobraževanje delavcev verjetno kar precej stane, vendar verjetno še vedno manj, kot bi bila škoda, če tega ne bi počeli.

Ti stroški so v bistvu drobiž v primeri s škodo, ki bi jo Trimo in z njim vsi zaposleni imeli, če se ne bi tako zelo trudili v kolektiv prinašati vedno nova spoznanja in znanja. Ta zgodba sicer nikoli ni končana, vendar je lažje delati ob zavesti, da smo nekaj uspeli narediti, da je delo lažje. Zaradi tega so tudi odnosi v kolektivu dobri.

Smo sorazmerno zadovoljen kolektiv in gremo naprej. Če ne

bi bili zadovoljni, stvari tudi ne bi mogli peljati naprej.

Kako si zamišljate prihodnost Trima?

Želimo postati eden najpomembnejših izdelovalcev montažnih objektov v Evropi. Smo zaenkrat edini proizvajalci streh s polnilom iz mineralne volne. Pri fasadah imamo zlasti glede na kakovost dva ali tri konkurente. Okrepiti pa moramo segment jeklenih konstrukcij in projektivo. To je vizija za naslednjih deset let.

Ko smo se pred leti odločili, kaj naj bi delali v prihodnje, smo se odločili, da bomo ostali na doterdanem področju, in da bomo delali odlično. ISO 9000 imamo od leta 1993, v prihodnjem letu bomo pridobili standard ISO 14000 (certifikat o varovanju okolja). Lani smo bili v ožjem izboru projekta poslovna odličnost.

V Združenju delodajalcev stalno poudarjajo, kako velik strošek za slovensko gospodarstvo, zlasti izvozno, so stroški dela ...

Plače so eden od stroškovnih elementov. Menim pa, da ljudje s slabimi plačami ne morejo delati. Prav tako je dejstvo, da za slabo delo ne morejo imeti dobrih plač. Zato je edina logika – dobro delati, da bomo imeli dobre plače. Je pa dejstvo, da so obremenitve plač zelo visoke.

Vendar spet ne toliko, da bi bile plače tri ali štirikrat nižje kot denimo v Nemčiji ...

Pri nas je produktivnost še vedno nižja, zlasti glede dodane vrednosti na zaposlenega.

Ali se Trimo lahko primerja v tem pogledu h kakšnim podjetjem na Zahodu?

Zadnja leta smo pri večanju dodane vrednosti dosegli velike uspehe. Pred leti smo imeli 20.000 mark, lani pa že 40.000 mark dodane vrednosti, medtem ko je v Nemčiji le-te za okoli 70.000 mark. Letos bo naša dodana vrednost spet nekaj večja. Kako to doseči? Z ročnim delom ne gre, zato tudi delamo omenjene poslovne poteze. Potem ko se bo dodana vrednost približala evropski ravni, tudi strošek dela ne bo več tako velik.

Kdaj boste ujeli zahodno konkurenco po dodani vrednosti?

Da bi dosegli 70.000 mark dodane vrednosti, bo moralo preteči še nekaj let. In vložiti bomo morali kar precej sredstev. V projekt jeklenih konstrukcij bomo vložili tri milijone mark. Vseh vlaganj pa bo vsako leto vsaj pet ali šest milijonov mark, od vlaganja v opremo do vlaganja v znanje. Da bi povsem ujeli Zahod, bi potrebovali vsaj pet, šest let.

B. R.

Delavci Aerodroma Maribor so 23. avgusta začeli stavkati. Med stavkovnim odborom, ki ga vodi Adi Lipovnik, in vodstvom podjetja so se takoj začela pogajanja. Že po eni uri so delavci stavko prekinili, ker je direktor podjetja Zvonko Bajec stavkovnemu odboru ponudil natančen program uresničevanja stavkovnih zahtev za izplačilo zaostalih plač, regresov, jubilejnih nagrad in odpravnin s terminskim načrtom, ki so ga stavkajoči sprejeli. Kakor pravi predsednik stavkovnega odbora Adi Lipovnik, pa bodo delavci Aerodroma Maribor spremljali uresničevanje omenjenega programa. Če ga vodstvo podjetja ne bo spoštovalo, bodo že napovedano in začeto stavko nadaljevali.

Velike terjatve delavcev

Okoli 50 delavcem Aerodroma Maribor, od katerih jih je več kot polovica na čakanju, podjetje dolguje plače za maj, junij in julij, del regresa za letni dopust za leto 1994, regrese za letni dopust za leta 1997, 1998 in 1999 ter neizplačane jubilejne nagrade in odpravnine. Stavkovni odbor se je na pogajanjih z vodstvom podjetja pogodil, da bodo delavci takoj dobili junijsko plačo v celoti, preostale neizplačane plače, jubilejne nagrade in odpravnine pa naj bi jim vodstvo podjetja izplačalo po načrtu postopoma do konca novembra. Regres za letošnje leto naj bi podjetje delavcem izplačalo do konca leta. O tem, kdaj bodo dobili neizplačane regrese za minula leta, pa se bodo delavci z vodstvom podjetja še pogajali.

Zaradi razmer v podjetju in pomanjkanja razvojne vizije in strategije pa delavci aerodroma še vedno vztrajajo pri svojem predlogu za razrešitev direktorja Zvonka Bajca, ki so ga poslali lastniku podjetja – mestni občini Maribor. Ta njihova zahteva je v tem času doživela tudi pravno verifikacijo, saj je sodišče ugotovilo, da direktor ni bil imenovan zakonito.

Je res edina rešitev prisilna poravnava in odpuščanje delavcev?

Delavce Aerodroma je še posebej razburila vest, da je vodstvo podjetja na sodišču vložilo predlog za uvedbo postopka prisilne poravnave. V zvezi s tem je sekretar območnega odbora sindikata delavcev prometa in zvez v Podravju **Jože Korošec** poslal mestni občini Maribor pismo, v katerem ustanovitelja podjetja prosi, naj pisno odgovori, ali soglašajo z uvedbo postopka prisilne poravnave.

“Predlog za uvedbo postopka prisilne poravnave naj bi sprejela skupščina družbe, seja skupščine pa naj bi bila v prostorih mestne občine. To dejstvo se nam zdi pomembno, ker je mestni svet na seji, ki se je začela takoj po skupščini podjetja, razpravljal o razvojni stra-

Delavcem Aerodroma Maribor grozi odpuščanje

Krašovčeva protestira zoper sprenevedanje mestne občine Maribor

tegi in poslovnih načrtih Aerodroma Maribor. Kolikor nam je znano, na omenjeni seji mestnega sveta člani s predlogom o uvedbi postopka prisilne poravnave niso bili seznanjeni,” je zapisal Jože Korošec v pismu mestni občini. Opozoril je tudi, da statut Aerodroma določa pristojnosti skupščine. “Pri tem je navedeno, da skupščina odloča po predhodnem soglasju ustanovitelja o statusnih spremembah, o ustanovitvi drugih družb in preneha-

obveščamo, da je predlog za uvedbo postopka prisilne poravnave še vedno mogoče umakniti z vašim posredovanjem.”

Se mestna občina odreka Aerodromu Maribor in delavcem?

Območnemu odboru sindikata delavcev prometa in zvez je odgovoril direktor uprave mestne občine **Franci Pivec**. Med drugim je zapisal: “V zvezi z vašim dopisom, zadevajočim uvedbo prisilne poravnave v Aerodromu Maribor, ugotavljamo, da poslovodstvo Aerodroma zanj ni iskalo soglasja ustanovitelja. Po našem mnenju ga 24. člen zakona o prisilni poravnavi, ki opredeljuje obvezne priloge k predlogu za uvedbo prisilne poravnave, tudi ne predvideva, pač pa so glede tega pristojni organi same družbe. Upniki, med katerimi so najbolj prizadeti zaposleni delavci, lahko učinkovito ugovarjajo uvedbi prisilne poravnave.”

V odsotnosti Jožeta Korošca je Pivcu odgovorila sekretarka območne organizacije ZSSS v Po-

Vekoslava Krašovec

nju družbe ter sprejema poslovno politiko družbe. Glede na navedeno v sindikatih menimo, da bi lahko skupščina sprejela sklep o uvedbi postopka prisilne poravnave samo po predhodnem soglasju mestne občine. Glede na informacije, s katerimi razpolagamo, pa ustanovitelj predhodnega soglasja k takšnemu sklepu ni podal.”

Korošec je še zapisal, da naj bi se s predlagano prisilno poravnavo bistveno zmanjšal obseg delovanja letališča, prav tako pa naj bi odpuščali večino delavcev. Zaposlenih naj bi bilo le še okoli 10 delavcev. Zaradi tega je Korošec od pristojnih na mestni občini terjal, naj nemudoma pisno odgovorijo, ali mestna občina kot ustanovitelj soglašajo z uvedbo postopka prisilne poravnave. “Če ste se namreč kot ustanovitelj odločili, da podprete predlagano prisilno poravnavo, kar bi po naši oceni pomenilo posledično spremembo dejavnosti delovanja letališča ter prenehanje zaposlitve večini delavcev, bomo morali to dejstvo sprejeti tudi mi. Pred tem pa bomo seveda izkoristili vse možnosti za pravočasno in kvalitetno izterjavo terjatev delavcev,” je zapisal Korošec. “Če pa ustanovitelj v skladu s statutom ni podal soglasja k sklepu skupščine, pa vas

dravju in članica mestnega sveta mestne občine Maribor **Vekoslava Krašovec**. Direktorja uprave mestne občine je najprej spomnila, da je mestna občina lastnik in ustanovitelj Aerodroma Maribor, zato bi bilo nujno, da je seznanjena s predlogom za uvedbo prisilne poravnave. V sindikatih sodijo, da mora imeti skupščina družbe za sklepanje o tem vprašanju predhodno soglasje ustanovitelja. “Glede na opredeljeno ustanoviteljstvo in lastništvo ter veljaven statut družbe smo vas pozvali k ukrepanju. Pri tem smo vam nakazali tudi možnost ukrepanja, v kolikor se s prisilno poravnavo ne bi strinjali. Zato v tem smislu vaš odgovor, ki se sklicuje na formalne priloge k vložnemu predlogu za uvedbo prisilne poravnave, smatramo kot pristanek na prisilno poravnavo,” je zapisala Krašovčeva. “Glede pravic delavcev kot upnikov pa poznamo vse zakonske določbe in jih bomo v dogovoru z delavci, ki jih zastopamo, tudi ustrezno uporabili. Pri tem pa naj vas še enkrat opozorim, da je bistvena razlika v ukrepanju po uvedbi postopka prisilne poravnave. Glede na vaše pristojnosti in možnosti, pa tudi glede na statutarna določila, pa bi lahko v primeru, da se s prisilno poravnavo ne strinjate, ukrepali že

pred tem. Navsezadnje to dejstvo ni zanemarljivo tudi z vidika stroškov, saj bo polog za postopek prisilne poravnave znašal več kot dva milijona tolarjev."

Prisilna poravnava - udarec za delavce!

Na koncu je Krašovčeva predstavila še svoj pogled na omejnjeni problem. "S postopkom prisilne poravnave Aerodroma Maribor bodo oškodovani predvsem delavci, saj bodo po predlaganem načrtu njihove terjatve iz naslova pravic iz kolektivne pogodbe spremenjene v lastniški delež. Največji udarec pa bodo doživeli delavci zaradi predvidenega velikega števila delavcev, ki bodo izgubili zaposlitev. Z našimi doseganjimi ukrepi smo želeli združiti skupne interese - to je ohranitev delovnih mest in ohranitev Aerodroma Maribor. Za ohranitev Aerodroma Maribor se morate zavzemati vi, za ohranitev delovnih mest pa se, žal, mi ne bomo mogli. V skladu z zakonskimi določili bomo odpuščenim delavcem lahko zagotovili samo ustrezne odpravnine, za katere pa bi se morali kot ustanovitelj ponovno zamisliti, skupno z nami. Če bi bilo odpuščenih 30 delavcev, bi namreč predvidene odpravnine znašale najmanj 30 milijonov tolarjev, za katere pa menimo, da jih brez vaše pomoči ne bo mogoče zagotoviti. Zato mi dovolite, da vas tudi kot članica mestnega sveta povprašam, ali boste kot lastnik sodelovali pri navedeni potezi."

"Kot članica mestnega sveta vam moram istočasno sporočiti svojo ogorčenost nad vašim reševanjem navedenih problemov. V kolikor se bomo namreč v primerih, ko je mestna občina lastnik in ustanovitelj določenih družb, lotili reševanja tematike na ta način, potem je popolnoma nesmiselno, da določenim družbenim subjektom namenimo še kakršnokoli razpravo na mestnem svetu. Če boste tudi v bodoče dovolili, da lahko vsak ravna po svoje, ne glede na določbe statuta in ne glede na mnenja lastnika, potem pač pustimo zadevo zakonom in toku dogodkov. Seje mestnega sveta pa sklicujte čim manjkrat," je Vekoslava Krašovec sklenila svoje pismo direktorju mestne uprave Franciju Pivcu.

T. K.

Tri leta po začetku stečaja Tama

Možnosti za ohranitev podjetja postajajo stvarnejše

Kakor smo v Novi Delavski enotnosti že poročali, je na začetku poletja stečajni senat okrožnega sodišča v Mariboru za 1. september razpisal javno dražbo za prodajo premoženja Tama v stečaju po delih, saj kupca za celotno Tamovo premoženje ni bilo. Le nekaj dni pred razpisanim rokom pa je sodišče odločilo, da prodaje po delih ne bo, saj je eden od kupcev plačal skoraj vso zahtevano arjo za celotno premoženje Tama. Ker tudi drugi zainteresirani kupec najavlja plačilo are, se bodo verjetno pogajanja o nakupu celotnega premoženja začela kar z dvema zainteresiranima kupcema. Za delavce družb, ki delujejo na dvorišču tega podjetja v stečaju, je to lahko le vesela vest.

Konzorcij je nakazal na žiro račun Tama v stečaju 794 milijonov tolarjev

Konzorcij kupcev premoženja Tama v stečaju je konec minulega tedna, na žiro račun Tama v stečaju nakazal skupno 794 milijonov tolarjev. Po besedah stečajnega upravitelja Mirka Žagarja je denar preko Nove Kreditne banke Maribor nakazala Slovenska razvojna družba za račun konzorcija.

Stečajni upravitelj je dejal, da nakazilo omenjenih sredstev, ki sicer ne dosegajo višine 1,05 milijarde tolarjev, kolikor znaša ara, razume kot izraz resne pripravljenosti konzorcija, da namerava kupiti premoženje Tama v celoti. Za-

to je Žagar stečajnemu senatu predlagal, naj prekličje razpis za dražbo za prodajo Tama po delih. Stečajni senat okrožnega sodišča v Mariboru, ki ga vodi Karel Ferencak, je predlog stečajnega upravitelja sprejel in dražbo preklkal.

Kaj pa se bo zgodilo, če bo na žiro račun Tama v stečaju nakazalo sredstva tudi podjetje MTI Evropa, ki je prav tako zainteresirano za nakup Tama v celoti? V tem primeru se bo stečajni upravitelj, kakor je sam povedal, o prodaji celotnega premoženja Tama pogajal pač z dvema zainteresiranimi kupcema.

Ker so na žiro račun Tama v stečaju več kot tri leta po uvedbi stečajnega postopka končno prispela prva sredstva za nakup Tama, je stečajni upravitelj Mirko Žagar

konec minulega tedna izpolnil obljubo, ki jo je dal pred časom: iz Maribora se je odpravil peš domov v več kot 20 kilometrov oddaljeno Hajdino pri Ptujju.

Za nakup Tama si še vedno prizadeva tudi MTI Evropa

Tudi direktor podjetja MTI Evropa Martin Budna, ki je s tečajnim upraviteljem Tama že januarja letos parafiral pogodbo o nakupu celotnega premoženja Tama v stečaju, zagotavlja, da je omenjeno podjetje še vedno zainteresirano za nakup Tama v celoti. Po njegovih besedah so aktivnosti podjetja za dokončen podpis kupoprodajne pogodbe v zaključni fazi. Kakor je znano doslej do podpisa pogodbe ni prišlo, ker podjetje MTI Evropa, ki je v lasti ameriškega poslovnega indij-

skega rodu Johna Eapna, ni plačalo are. Doslej je podjetje MTI Evropa na žiro račun Tama v stečaju nakazalo samo 125 milijonov tolarjev, da bi s tem dokazalo svoje resne namene. Po besedah Martina Budne je do časovnega zamika prišlo zaradi velikosti in zahtevnosti posla, saj gre za prodajo oziroma nakup enega največjih slovenskih podjetij.

Zadnja priložnost za ohranitev industrijske oziroma ekonomske cone

Kakorkoli že, stečajni senat je tik pred zdajci dražbo za prodajo Tama po delih preklkal in dal s tem obema kupcema še eno priložnost, da kupita Tam v celoti. To pa je izjemno pomembno tudi za zaposlene v podjetjih, ki poslujejo na lokaciji Tama v stečaju, in za Maribor v celoti. Industrijsko in kasneje ekonomsko cono na lokaciji Tama bo namreč mogoče ponovno oživiti samo, če Tama ne bodo razprodali po delih.

Očitno gre torej za zadnjo priložnost, da Tam, ki je poslovno propadel že pred tremi leti, ne propade tudi fizično.

T. K.

Iz poročila službe pravne pomoči Območne organizacije ZSSS Ljubljane z okolico za leto 1998

Lani je služba pravne pomoči obravnavala skupaj 3147 zadev, nekoliko manj kot leto poprej. Zmanjšanje števila obravnavanih zadev je povezano zlasti z izločitvijo SKEI, ki je sredi leta pravno pomoč članstvu poveril svojemu novemu pooblaščenču.

Pisnih vlog na pristojne organe v podjetjih (pritožbe, ugovore in zahteve) v zvezi s pravicami posameznikov je bilo 198. Tožb na delovno in socialno sodišče je bilo 208. Na višje delovno in socialno sodišče je bilo vložnih 20 pritožb, v enem primeru pa je pravna služba vložila za-

Največji problem nejasna zakonodaja

Služba pravne pomoči pri območni organizaciji ZSSS Ljubljane z okolico je za lansko leto pripravila pisno poročilo, iz katerega povzemamo nekaj števil in ugotovitev. Čeprav je služba obravnavala nekoliko manj zadev kot leto poprej, sta diplomirana pravnik s pravosodnim izpitom Igor Vresk in Mitja Šuštar, pomagala večjemu številu članov - iz službe sta namreč odšla dva pravnik, eden pa je bil vse leto v bolniški.

htevo za revizijo. Pravna služba ugotavlja, da se na sodiščih ni spremenilo skoraj nič. Le spori zaradi prenehanja delovnega

razmerja pridejo na sodišču na vrsto v povprečju že po letu in pol, torej se je postopek nekoliko skrajšal.

Lani je bilo tudi manj stečajev in prisilnih poravnav, leta 1997 je bilo namreč 18 stečajev in prisilnih poravnav, lani pa le 14. Denarne terjatve je pravna služba vložila za nekaj več kot 400 zaposlenih. Največ teh terjatev je bilo za delavce iz Mizarstva Ig, Lesne industrije Litija, Avtomerkurja in Elektromedicine. V treh primerih je pravna služba tožila za terjatve delavcev, ki so jih stečajni upravitelji prerekali.

Individualnih sporov zaradi denarnih terjatev je bilo 482, kar

Po čem smo (pre)živeli?

AVGUST 1999

Ocenjeni življenjski stroški tri- in štiričlanske družine

Skupina dobrin iz košarice	Tričlanska delavska družina			Štiričlanska delavska družina			Indeks cen življenjskih potrebščin VIII.99/IV.99	Indeks cen življenjskih potrebščin VIII.99/VII.99	Indeks cen življenjskih potrebščin VIII.99/XII.98
	povprečna košarica	minimalna košarica	mini. mes. košarica	povprečna košarica	minimalna košarica	mini. mes. košarica			
1. Hrana	60.462,22	45.508,16	45.508,16	74.490,87	55.639,23	55.639,23	100,2	99,6	103,4
2. Pijača	9.125,41	3.401,16	3.401,16	9.180,86	3.424,93	3.424,93	101,8	99,9	102,4
3. Kajenje	7.052,94	3.812,40	3.812,40	7.052,94	3.812,40	3.812,40	105,9	105,9	105,9
4. Oblačila	30.176,33	18.690,29	1000,47	36.837,13	22.823,51	1.103,46	103,4	100,2	104,8
5. Obutev	8.617,88	6.626,44	0,00	10.199,95	7.280,01	0,00	103,2	100,1	103,7
6. Stanovanje	26.635,05	19.126,41	15.325,95	32.513,20	23.022,23	18.421,68	104,3	101,2	107,6
7. Ogrevanje, razsvetljava	26.172,59	18.260,36	15.567,31	32.346,77	21.830,56	18.595,39	109,1	104,6	109,4
8. Gospodinjska oprema	14.683,58	7.787,60	0,00	17.623,14	9.119,79	0,00	101,3	100,2	101,4
9. Higijena, zdravstvena nega	19.540,74	16.537,03	10.605,63	21.699,08	18.164,94	12.213,87	105,1	100,6	106,6
10. Izobr., kultura, razvedrilo	42.369,13	15.622,75	7.619,35	47.777,13	17.750,67	7.849,35	103,0	101,1	107,2
11. Prometna sr. in storitve	45.254,36	15.347,48	7.070,57	55.949,44	20.144,36	7.830,68	105,2	101,6	102,3
12. Razni predmeti in storitve	4.802,06	2.807,77	0,00	5.951,66	3.111,99	0,00	103,1	100,9	105,3
13. Drugi izdatki	48.784,53	12.118,76	10.734,71	52.343,53	12.514,21	10.734,71	103,1	100,9	105,3
SKUPAJ (v SIT)	343.676,80	185.646,60	120.645,71	403.965,70	218.638,84	139.625,68			

Stopnja rasti košaric VIII. 99/IV. 99	3,44	3,37	3,20	3,45	3,36	3,15
Stopnja rasti košaric VIII. 99/VII. 99	1,00	0,94	1,04	0,99	0,94	1,01
Stopnja rasti košaric VIII. 99/VI. 99	2,82	2,68	2,61	2,83	2,67	3,56
Stopnja rasti košaric VIII. 99/VI. 99	8,18	8,20	6,79	7,97	8,11	6,77
Stopnja rasti košaric VII. 99/VI. 99	1,82	1,71	1,56	1,82	1,72	1,54
Stopnja rasti košaric VII. 99/VII. 98	7,34	7,31	5,71	7,12	7,20	5,67

Struktura življenjskih stroškov (avgust 1999)

1. Hrana	17,59	24,51	37,72	18,44	25,45	39,85
2. Pijača	2,66	1,83	2,82	2,27	1,57	2,45
3. Kajenje	2,05	2,05	3,16	1,75	1,74	2,73
4. Oblačila	8,78	10,07	0,83	9,12	10,44	0,79
5. Obutev	2,51	3,57	0,00	2,52	3,33	0,00
6. Stanovanje	7,75	10,30	12,70	8,05	10,53	13,19
7. Ogrevanje, razsvetljava	7,62	9,84	12,90	8,01	9,98	13,32
8. Gospodinjska oprema	4,27	4,19	0,00	4,36	4,17	0,00
9. Higijena, zdravstvena nega	5,69	8,91	8,79	5,37	8,31	8,75
10. Izobr., kultura, razvedrilo	12,33	8,42	6,32	11,83	8,12	5,62
11. Prometna sr. in storitve	13,17	8,27	5,86	13,85	9,21	5,61
12. Razni predmeti in storitve	1,40	1,51	0,00	1,47	1,42	0,00
13. Drugi izdatki	14,19	6,53	8,90	12,96	5,72	7,69
SKUPAJ:	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Izračun: Strokovna služba Predsedstva ZSSS

KOMENTAR:

1. julij 1999 je bil za podatke o gibanju cen v Sloveniji pomemben datum zaradi uvedbe davka na dodano vrednost (DDV). Ker Nova Delavska enotnost zaradi počitnic pretekli mesec ni izšla, bomo zato tokrat opisali učinke DDV na cene in košarice življenjskih potrebščin v juliju in avgustu 1999. V ta namen smo dodali tudi razpredelnico, v kateri je zapisana rast košaric v letošnjem juliju. Julija je bila 1,7-odstotna inflacija. Košarice so se podražile za 1,54 do 1,82 %. Zaradi nizkih sezonskih cen hrane sta se najmanj podražili minimalni mesečni košarici. Statistični urad RS je julija napovedal možnost, da julijska inflacija ne zajema celotnega učinka DDV na rast cen in da se bo ta kazal še v naslednjih mesecih.

Rast cen v letošnjem avgustu je v primerjavi z julijem znašala 0,9 %, oziroma 5,3 % v primerjavi z decembrom 1998. Na letni ravni se je v avgustu letos rast cen (inflacija) povzpela na 6,8 %. Košarice življenjskih stroškov so se v primerjavi z julijskimi podražile za približno odstotek. V primerjavi z junijem pred uvedbo DDV pa za 2,56 do 2,83 %.

Strokovna služba

135-krat je bilo treba tožiti zaradi neizplačila regresa za letni dopust, 81-krat zaradi neizplačila odpravnine trajni presežnim delavcem, 36-krat zaradi jubilejne nagrade, 37-krat zaradi neizplačila plače, 24-krat zaradi odpravnine ob upokojitvi, 95-krat pa zaradi drugih denarnih terjatev. Zaradi razporejanja delavcev za nedoločen čas je pravna služba vložila 40 tožb, zaradi prevzema v drugo podjetje 11, zaradi začasnega čakanja na delo pa 12.

Posebej moramo omeniti podatek, da so organi podjetij ugodili sedmim zahtevkom v korist delavcem, zavrnili pa 16.

Pri zahtevkih pred sodiščem pa je bilanca zaključenih zadev takale: ugodeno 62 zahtevkom, zavrnjenih 22, sodna poravnava trikrat, izvensodna poravnava 16-krat, umik tožbe 70-krat in delni umik tožbe 35-krat. Pri in-

dividualnih sporih je bila pravna služba uspešna v 79 odstotkih primerov. Poleg tega je pravna služba umaknila 70 tožb, večina umikov je posledica tega, da so podjetja izpolnila obveznosti do delavcev.

Če bi po številu sporov merili, kako podjetja spoštujejo zakonodajo in pravice zaposlenih, bi lahko ugotovili, da je največ kršitev v kovinski industriji (v pol leta kar 137), trgovini (107), gradbeništvu (92), tekstilni in usnjarski industriji (76), obrti (63) in vzgoji (55).

Kot ugotavlja služba pravne pomoči, je velik del njenega dela povezan s sprejemanjem in spreminjanjem predpisov in kolektivnih pogodb. Ker so predpisi in kolektivne pogodbe nedorečeni ter nejasni (tudi sodna praksa ni dovolj enotna), ni mogoče zavzemati jasnih stališč. To se

še posebej kaže pri odpravninah delavcem, ki jim je delovno razmerje prenehalo zaradi stečaja. Ko je bila leta 1997 sprejeta novela zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji, je bilo sprejeto stališče, da pripada delavcem, katerih podjetje je šlo v stečaj, enaka odpravnina kot trajno presežnim delavcem. Sprava so stečajni upravitelji delavcem to pravico priznavali, kasneje pa so odpravnine začeli prerekati, saj je sodna praksa zavzela stališče, da delavcem, ki jim je delovno razmerje prenehalo zaradi uvedenega stečaja, odpravnina ne gre, čeprav to določa zakon o delovnih raz-

merjih. Delavci, ki v stečajnem postopku prijavijo terjatev do odpravnine jamstvenemu skladu, pa pri njem prejmejo le eno minimalno plačo. Po zakonu o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji pa delavci, ki v stečaju izgubijo zaposlitev, nimajo pravice do odpravnine.

Zaradi tega primera, podobnih pa je še več, so v službi pravne pomoči prepričani, da bo položaj boljši šele po tem, ko bo naša država sprejela ustrezno zakonodajo. Služba opozarja tudi na zakon o sodnih taksah, zaradi katerega so se stroški sodnih sporov precej povečali.

Pripravi: F. K.

PRAVNA MNENJA IN NASVETI

Piše: Igor Pišek, dipl. iur.

Minimalni letni dopust

V podjetju, za katero velja kolektivna pogodba dejavnosti trgovine Slovenije, so kot osnovo za letni dopust vzeli 18 delovnih dni. Ali bi morala biti osnova 20 delovnih dni?

Kolektivna pogodba dejavnosti trgovine Slovenije določa v 25. členu, da traja letni dopust najmanj 20 delovnih dni. Nadalje so določeni še kriteriji, ki se upoštevajo pri določanju dolžine letnega dopusta.

Glede na to, da ni izrecno določeno, da se kriteriji upoštevajo poleg minimalnega letnega dopusta (torej 20 delovnih dni plus dodatni dnevi glede na kriterije), je možna razlaga, da je osnova za izračun letnega dopusta 20 delovnih dni, kot tudi razlaga, da je takšna osnova lahko nižja.

Vendar pa menimo, da je pravilno, da se kot osnova za izračun letnega dopusta vzame 20 delovnih dni, kar bomo utemeljili z argumentom ad absurdum. Če bi namreč lahko bila osnova za izračun letnega dopusta nižja kot minimalni letni dopust, potem bi lahko bila tudi nižja od 18 delovnih dni, saj tudi zakon določa 18 delovnih dni kot minimum in ne kot osnovo za izračun letnega dopusta. Torej bi lahko kot

osnovo vzeli npr. le en dan letnega dopusta. Na to osnovo bi dodali še dneve, ki pripadajo posameznemu delavcu na podlagi kriterijev. Seveda skupni seštevki ne bi dosegel 20 delovnih dni, vendar pa bi glede na kolektivno pogodbo delavec moral imeti 20 delovnih dni letnega dopusta. Tako bi prišlo do tega, da bi vsi delavci imeli enako število dni letnega dopusta (meja 20 dni bi bila uravnilovka), s tem pa bi določbe o kriterijih za letni dopust postale brezpredmetne.

Kot vidimo, je edina smiselna razlaga ta, da je osnova za izračun letnega dopusta enaka minimalnemu številu dni letnega dopusta, torej bi moralo podjetje za osnovo za izračun letnega dopusta vzeti 20 delovnih dni. Seveda pa na vsak način priporočam, da se v bodoče v kolektivnih pogodbah (v nekaterih je že) izrecno zapiše, da je osnova za izračun letnega dopusta enaka minimalnemu dopustu.

Sindikalna lista

September 1999 Gospodarske dejavnosti Javni sektor*

(temelj je SKP za gospodarstvo) (nekdanje negospodarstvo)

Prvi del SIT SIT

1. Dnevnice

– cela dnevnic		
(nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	3.778,00
– polovična dnevnic		
(nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	1.888,00
– znižana dnevnic (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.315,00

2. Kilometrini (od 27. 8. 1999 dalje) 38,55 38,55

3. Ločeno življenje 67.420,00 55.149,00

4. Prenosičice – Povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec

5. Regres za prehrano (od 1. 7. 1999)

– po SKPGD (na delovni dan)*	558,00	558,00
------------------------------	--------	--------

Drugi del

1. Jubilejne nagrade

– po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
– za 10 let	54.537,00	46.363,00
– za 20 let	81.806,00	69.545,00
– za 30 let	109.074,00	92.726,00

2. Odpravnina ob upokojitvi 337.100,00 505.884,00

oziroma dve plači delavca, oziroma tri plače delavca, če je to zanj ugodne če je to zanj ugodne

3. Solidarnostne pomoči

– po SKPD – ob smrti delavca	101.130,00	92.726,00
– ob smrti v ožji družini	50.565,00	–

4. Minimalna plača (od 1. 8. 1999) 72.521,00 72.521,00

5. Zajamčena plača 39.981,00 39.981,00

6. Regres za letni dopust

– najmanj	102.000,00	96.500,00*
– ali največ	za julij – 118.040,00	102.000,00
	(70 % povprečne slovenske plače)	

1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).

2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.

3. V negospodarstvu znaša regres po podpisu aneksa h kolektivni pogodbi (Ur. list RS št. 39/99) za leto 1999 96.500 SIT. Za delavce, katerih mesečna bruto plača za obdobje marec-maj 1999 ne presega 120.000 SIT, znaša regres 102.000 SIT. Do 5. junija se vsem delavcem izplača 85.012 SIT regresa, preostali del pa do 5. januarja prihodnje leto.

Sindikata delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije

Skladno s 43. členom Splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo (UL RS, št. 40/97) – 1. točke tarifne priloge in določil KPGD Slovenije (UL RS, št. 7/98) ter objave količnika povišanja plač (IP) je vrednost količnika od vključno avgusta 1999 dalje (ugotovljeno na podlagi podatkov o rasti cen življenjskih potrebščin od meseca januarja 1999 do konca meseca pred uveljavitvijo davka na dodano vrednost) 1,023.

Na osnovi tega je izračun izhodiščnih plač po posameznih tarifnih in plačilnih razredih iz KPGD Slovenije od 1. avgusta 1999 dalje takšen:

Tarifni razred	Plačilni razred	Opis	Koeficient	Izhodiščna plača v SIT za polni delovni čas
I.	1	Enostavna dela	1,00	57.264
II.	2	Manj zahtevna dela	1,10	62.990
III.	3	Srednje zahtevna dela	1,23	70.435
IV.	4/1	Zahtevna dela 1	1,37	78.452
	4/2	Zahtevna dela 2	1,46	83.605
V.	5/1	Bolj zahtevna dela 1	1,64	93.913
	5/2	Bolj zahtevna dela 2	1,75	100.212
VI.	6/1	Zelo zahtevna dela 1	1,85	105.938
	6/2	Zelo zahtevna dela 2	2,16	123.690
VII.	7/1	Visoko zahtevna dela 1	2,21	126.553
	7/2	Visoko zahtevna dela 2	2,50	143.160
VIII.	8	Najbolj zahtevna dela	3,00	171.792
IX.	9	Izjemno zahtevna dela	3,50	200.424

Jernej Jeršan, sekretar SDGD Slovenije

kaj delajo

Sindikata komunale, varovanja in poslovanja z nepremičninami Slovenije (SKVNS)

Sekretar SKVNS je med poletni počitnicami ministru za notranje zadeve poslal pisne pripombe na predlog sprememb zakona o zasebnem varovanju. Poudaril je zlasti željo sindikata, da bi zakon uredil pravice delavcev iz delovnega razmerja. Če tega področja zakon ne bi urejal, pa naj bi določil vsaj to, da naj bi bile pravice zaposlenih predmet urejanja v kolektivni pogodbi.

Minister Borut Šuklje je Milošu Mikoliču odgovoril, da je Ministrstvo za notranje zadeve formalni predlagatelj sprememb zakona in da se pri vseh zadevah posvetuje z Zbornico podjetij za zasebno varovanje in drugimi pristojnimi institucijami.

Šuklje je posebej pozdravil pobudo SKVNS za sodelovanje pri pripravljanih spremembah zakona o zasebnem varovanju. Šuklje je Mikoliču zagotovil, da bo sindikat dobil predlog sprememb zakona takoj ko bo pripravljen, in tudi to, da bo povabljen na skupni delovni sestanek. Za kontakte s SKVNS je na Ministrstvu za notranje zadeve odgovoren Tomaž Čas, državni podsekretar.

Sindikata kmetijstva in živilske industrije Slovenije (KŽI)

V času sejma v Gornji Radgoni je izvršni odbor Sindikata KŽI tam opravil redno sejo. Največ časa je namenil načrtovanju aktivnosti v jesenskem obdobju. Člani izvršnega odbora pa so opozarjali zlasti na položaj zaposlenih v živilskopredelovalni industriji, ki se s približevanjem naše države Evropski uniji hitro spreminja, vendar ne v dobro zaposlenih.

Vodilni funkcionarji Sindikata KŽI so se v času sejma udeležili sej združene zveze in združenja agroživilstva pri GZS. Člani izvršnega odbora pa so se srečali tudi z direktorji posameznih podjetij.

Pripravil: F. K.

Sindikata nekovinske in gumarske industrije Slovenije

1. Izhodiščne bruto plače po kolektivni pogodbi dejavnosti - avgust 1999 (v SIT):

Zahtev. skup. tarifni razred	Relativno razmerje	Nekovine	Kemija in gumarstvo		
			I	II	III
I. enostavna dela	1.00	54,537	55,083	58,355	62,718
II. manj zahtevna dela	1.10	59,991	60,592	64,190	68,990
III. srednje zahtevna dela	1.23	67,081	67,752	71,777	77,143
IV. zahtevna dela	1.37	74,716	75,465	79,946	85,924
V. bolj zahtevna dela	1.55	84,533	85,380	90,451	97,214
VI. zelo zahtevna dela	1.85	100,893	101,904	107,957	116,029
VII. visoko zahtevna dela	2.10	114,528	115,676	122,545	131,708
VIII. najbolj zahtevna dela	2.50	136,343	137,709	145,888	156,795
IX. izjemno pomembna, najbolj zahtevna dela	3.00	163,611.0	165,250.0	175,065.0	188,154.0

Na podlagi Zakona o minimalni plači, o načinu usklajevanja plač in o regresu za letni dopust (Ur.list RS št. 39/99) se uskladijo izhodiščne plače z rastjo 2,3 % od 1.8.1999 dalje.

2. Regres za letni dopust - najmanj SIT	102,000.0	102,000.0		
3. Povračila stroškov v zvezi z delom				
- regres za prehrano - na dan SIT	558.00	558.00		
- dnevnice v SIT:				
cela	3,500.00	3,500.00		
polovična	1,750.00	1,750.00		
znižana	1,218.00	1,218.00		
- kilometrina (od 24.7.1999 dalje) v SIT za 1 km	37,17	37,17		
4. Jubilejne nagrade pri zadnjem delodajalcu v SIT:				
- za 10 let	54,537.0	55,083.0	58,355.0	62,718.0
- za 20 let	81,805.5	82,624.5	87,532.5	94,077.0
- za 30 let	109,074.0	110,166.0	116,710.0	125,436.0
5. Odpravnina ob upokojitvi najmanj SIT:	337,100.0	337,100.0	337,100.0	337,100.0
6. Solidarnostne pomoči:				
- smrt delavca	168,550.0	168,550.0	168,550.0	168,550.0
- ostalo - na predlog socialne službe ali sindikata	30% pov.plače	30% pov.plače	30 do 60% pov.plače	30 do 60% pov.plače
7. Nadomestilo za ločeno življenje	67,420.0	67,420.0	67,420.0	67,420.0
8. Drugo				
- minimalna plača (Ur.list RS št. 59/99)	72,521.0	72,521.0	72,521.0	72,521.0
- zajamčena plača od 1.8.1999 (Ur.l. 61/99)	39,981.0	39,981.0	39,981.0	39,981.0
- povprečna mesečna bruto plača (III.99-V.99)	168,550.0	168,550.0	168,550.0	168,550.0

POJASNILA:

- Izhodiščne plače:
Vir: Tarifna priloga h KP za dejavnosti pridobivanja in predelave nekovinskih rudnin (nekovine), objavljena v Ur.listu RS št. 44/98, ter Tarifna priloga h KP za kemično in gumarsko industrijo Slovenije (kemija), Ur.list RS št. 9/98.
- Regres za letni dopust:
najmanj 102.000 SIT, največ 70% povprečne plače zaposlenih v RS (v maju 99 znaša 168.628 SIT), kar znaša 118.040.
Vir: KPD, SKPgD.
- Povračila stroškov v zvezi z delom:
Vir: KP, Uredba o višini povračil stroškov v zvezi z delom, ki se pri ugotavljanju davčne osnove priznavajo kot odhodek.
- Izračun nekaterih drugih osebnih prejemkov:
- jubilejne nagrade: KPD
- odpravnina ob upokojitvi: KPD (osnova povprečna bruto plača v RS za pretekle tri mesece)
- solidarnostne pomoči: osnova povprečna bruto plača v RS za pretekle tri mesece.
- ločeno življenje: najmanj 40% povprečne plače v RS za pretekle tri mesece.
- KP za nekovine najmanj 2 plači, KP za kemijo in gumarstvo 3 plače.

Perutnina Ptuj – šampion kakovosti za leto 1999

Ob tem uspehu je Perutnina na mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu v Gornji Radgoni pripravila tiskovno konferenco, na kateri je predsednik uprave in generalni direktor **dr. Roman Glaser** predstavil poslovanje in načrte podjetja. V Perutnini so lani proizvedli blizu 26.000 ton perutninskega mesa, 10.000 ton mesnih izdelkov, 70.000 ton krmil in 24 milijonov valilnih jajc ter vzredili 17 milijonov piščancev, starih en dan, in 33.019 ton vzrejnih piščancev. Perutnina, ki daje delo in kruh 1367 delavcem na Ptuj, 87 delavcem v Zagrebu in okoli 250 kooperantom, je lani ustvarila 15,3 milijarde tolarjev celotnega prihodka od prodaje in 710 milijonov tolarjev bruto dobička.

Tretjina proizvodnje gre v izvoz

Perutnina več kot tretjino svoje proizvodnje izvozi, zlasti na Hrvaško ter v Bosno in Hercegovino, Makedonijo, Veliko Britanijo in Italijo, v zadnjem času pa skuša prodreti tudi na Švedsko in v Nemčijo. Z izvozom Perutnina ustvari tretjino celotnega prihodka. Po besedah dr. Romana Glaserja pa bi Perutnina lahko izvoz še znatno povečala, če bi država tako kot drugim proizvajalcem mesa in mesnih izdelkov tudi proizvajalcem perutninskega mesa zagotovila izvozne stimulacije. Perutnina namreč s prodajo svojih proizvodov v tujini zaradi njihove visoke kakovosti nima problemov. Zaradi visoke kakovosti izdelkov v Perutnini tudi niso čutili posledic dioksinske afere, ki je prizadela mnoge proizvajalce piščančjega mesa v Evropi.

Ptujska Perutnina je v minulem letu tudi veliko investirala v modernizacijo proizvodnje. Tako so lani začeli modernizacijo predelave, ki jo nadaljujejo tudi v letošnjem letu, saj vodstvo ravno v predelavi in izvozu piščančjega mesa vidi največjo perspektivo za podjetje. Prav tako so lani investirali v izgradnjo nove mesnice, delikatese in gostilne v središču Ptuja in izvedli še več manjših investicij. V letošnjem letu pa nameravajo zgraditi še novo valilnico, medtem ko bodo klavnicno posodobili v letu 2000. Letos nameravajo v modernizacijo in razširitev proizvodnje investirati enako kot lani, to je 1,8 milijarde tolarjev.

Skupaj z Društvom gastronomov Slovenije in Turistično zvezo Slovenije si v Perutnini prizadevajo tudi za ustanovitev Slovenske akademije za gastronomijo, ki naj bi skrbelo za promocijo domače živilsko-prehranske industrije v Sloveniji in tujini ter se zavzemala za izboljšanje kulture prehranjevanja in pitja. V akademijo bodo povabili vsa slovenska živilsko-prehranska podjetja ter številne izobraževalne in strokovne ustanove, pa tudi ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter za malo gospodarstvo in turizem.

Sicer pa je skupščina delničarjev, ki se je sestala konec avgusta, na predlog uprave 200

Za dobro delo tudi primerno plačilo

V Perutnini Ptuj, največjem izvozniku mesa in mesnih izdelkov v Sloveniji, so letos poleti dosegli nov uspeh. Na najpomembnejšem nacionalnem ocenjevanju mesa in mesnih izdelkov, ki vsako leto poteka v okviru Mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni, je Perutnina letos že drugič osvojila laskav naziv šampion kakovosti.

Franc Krajnc: Delavci v Perutnini prejemo višje plače od določenih v kolektivni pogodbi, a so tudi pogoji dela težki.

milijonov tolarjev dobička namenila za dividende, preostali dobiček pa je ostal nerazporejen.

V Perutnini spoštujejo kolektivno pogodbo

Uspešno poslovanje Perutnine se kaže tudi v ekonomskem in socialnem položaju delavcev. Po besedah predsednika sindikata kmetijstva in živilske industrije v podjetju **Franca**

Krajnc prejemo delavci plače nad kolektivno pogodbo. Povprečna bruto plača v podjetju je pred poletjem znašala 157.000 tolarjev. Zelo pomembno je tudi, da delavci prejemo plače redno.

“Vodstvo Perutnine tudi sicer spoštuje določila kolektivne pogodbe. Tako smo delavci letos dobili 135.000 tolarjev regresa za letni dopust, izplačanega v treh delih. Za malico imamo delavci na razpolago štiri različne menije, malico pa pripravljajo tudi za nočno izmeno. Podjetje zaposlenim redno izplačuje tudi stroške prevoza na delo in z dela,” pojasnjuje Franc Krajnc.

Perutnina vsako leto pošlje na oddih na Roglo na Pohorje 20 delavcev, na predlog sindikata pa vodstvo podjetja delavcem, ki so dalj časa v bolniški, zagotavlja tudi solidarnostne pomoči, kakor to določa kolektivna pogodba.

“Sindikat se z vodstvom podjetja pogaja tudi za pravice, ki jih delavci po kolektivni pogodbi nimamo. Tako je vodstvo podjetja lani delavcem zagotovilo paket piščancev za božič, letos pa prehrabeni paket za veliko noč,” pravi Krajnc. “Res pa je, da so pogoji dela v nekaterih oddelkih Perutnine težki, saj morajo delavci delati v vročini in vlagi, občasno pa tudi na mrazu. Zato si delavci želijo, da bi bili za svoje težko delo še dodatno stimulirani, kar je tudi razumljivo.”

V Sindikat kmetijstva in živilske industrije je vključenih 85 odstotkov vseh zaposlenih

Sicer pa ima po besedah Franca Krajnc sindikat kmetijstva in živilske industrije v Perutnini korektno odnose z vodstvom podjetja. “Vse probleme rešujemo s pogajanjem,” pojasnjuje Krajnc.

Od 1367 zaposlenih v Perutnini je 1164 delavcev članov sindikata kmetijstva in živilske industrije. “V sindikatu si prizadevamo, da bi delavcem v vseh pogledih pomagali, še zlasti tistim v stiski. Zato v podjetju deluje blagajna vzajemne pomoči, če delavca doleti kakšna nesreča, pa mu s solidarnostno pomočjo priskoči na pomoč tudi sindikat,” pojasnjuje Franc Krajnc. “Ker se sindikat dosledno bori za delavske pravice in ker razvijamo medsebojno solidarnost, je v zadnjih letih iz našega sindikata izstopilo zelo malo članov, medtem ko se novi in mladi delavci radi včlanjujejo vanj.”

Tomaž Kšela

Delavci Term so se zatekli po pomoč na ustavno sodišče

Pooblaščenec Sindikata delavcev gostinstva in turizma v Termah Maribor je sredi poletja na ministrstvu za ekonomske odnose in razvoj v imenu delavcev in drugih upravičencev do notranjega odkupa vložil pritožbo zoper sklep nadzornega sveta Slovenske razvojne družbe o privatizaciji Term, hkrati pa je isti sindikat vložil tudi zahtevo za oceno ustavnosti omenjenega sklepa. Po sklepu nadzornega sveta Slovenske razvojne družbe bi na-

moralo svoje premoženje v preteklosti prenesti na takratni Sklad Republike Slovenije za razvoj, saj se podjetje ni moglo pravočasno lastninsko preoblikovati, ker ni bil sprejet zakon o igralništvu, v okviru tedanjega enotnega podjetja Pohorje pa je deloval tudi Casino Maribor. Po mnenju sindikalnih zaupnikov poskuša nadzorni svet Slovenske razvojne družbe delavcem in drugim upravičencem okrniti pravico do notranjega odkupa ter z delnicami najbolj uspešnega mariborskega podjetja zapolniti privatizacijsko luknjo, čeprav je to v popolnem nasprotju z vsemi dogovori in tudi z zako-

Za radiatorjem za pisalno mizo direktorice Term Alenke Iskra so delavci našli prisluškovalno napravo.

Zapletov v zvezi z lastninjenjem Term Maribor še ni konec

Zaposleni želijo postati večinski lastniki

V Novi Delavski enotnosti smo pred poletjem že pisali o zapletih pri privatizaciji Term Maribor, ker je nadzorni svet Slovenske razvojne družbe, ki je lastnica, delavcem odrekel pravico do notranjega lastninjenja. Na ta sklep so se delavci pritožili, vendar ga je omenjeni nadzorni svet samo delno spremenil. Zato so se delavci odločili, da bodo za zaščito svojih interesov uporabili vse pravne poti. Poleti se je v podjetju dogajalo še marsikaj, kar je povečalo napetosti med zaposlenimi in Slovensko razvojno družbo, ki s Termami skuša gospodariti tudi v svojem interesu.

mreč lahko delavci, bivši zaposleni in upokojenci sodelovali pri notranjem lastninjenju podjetja največ z 1.500.000 tolarji do višine privarčevanih sredstev. S tem bi bili po mnenju sindikata prizadeti in postavljeni v neenakopraven položaj vsi upravičenci do notranjega lastninjenja, ki za nakup delnic niso varčevali preko podjetja. Upravičenci do notranjega odkupa delnic se tudi sprašujejo, kje je nadzorni svet Slovenske razvojne družbe našel zakonsko osnovo, da jim omeji vsoto za nakup delnic na 1.500.000 tolarjev.

Po besedah Marjanca Onič, sekretarke sindikata delavcev gostinstva in turizma v Termah, kjer je trenutno zaposlenih 437 delavcev, je od 860 upravičencev do notranjega odkupa delnic v okviru podjetja varčevalo samo 583 delavcev – privarčevali so več kot 550 milijonov tolarjev – vsi drugi pa so varčevali sami. Slednji po spornem sklepu naj ne bi imeli možnosti za sodelovanje pri notranjem odkupu.

Podjetja Terme Maribor, ki sodi med najbolj uspešna podjetja v Mariboru in na Štajerskem, je

ni, ki so veljali v času, ko so bile Terme Maribor svoje premoženje prisiljene prenesti na bivši razvojni sklad.

Potem ko so se delavci Term zavzeli za svoje interese ter se odločili, da jih bodo zaščitili po pravni poti, pa so si začeli dogodki hitro slediti. Najprej je nadzorni svet Slovenske razvojne družbe sklenil, da je v Termah potrebno v enem tednu imenovati prokurista zaradi transparentnosti poslovanja družbe. Dober teden po seji pa je uprava Slovenske razvojne družbe sporočila, da ji ni uspelo v roku izvršiti sklepa svojega nadzornega sveta. Uprava SRD je sicer nadzornemu svetu Term za prokurista predlagala Srečka Kukovca, direktorja mariborskega hotela Slavija, vendar po njenih navedbah ni bil imenovan, ker se do predloga ni mogel izreči predsednik nadzornega sveta Term prof. dr. Davorin Kračun. Po informacijah iz virov blizu nadzornemu svetu Term pa so člani nadzornega sveta Term predlogu za imenovanje Kukovca nasprotovali, ker je direktor konkurenčnega hotela, podvomili pa naj bi tudi o ustreznosti njegove izobrazbe.

Kdo je prisluškoval vodstvu Term?

V drugi polovici avgusta pa je iz Term kot strela z jasnega udarila vest, da so delavci v pisarni direktorice za radiatorjem našli prisluškovalno napravo. Kakor je povedala direktorica Alenka Iskra, so jo predali kriminalistom, ki sedaj preiskujejo, kdo jo je tja nastavil. Med delavci in nasploh v poslovnih krogih v Mariboru je to povzročilo veliko razburjenja, saj dokazuje, da se danes v poslovnem svetu uporabljajo tudi nizki udarci in nedovoljena sredstva.

Na začetku tega tedna pa so v Termah pripravili tiskovno konferenco, na kateri je predsednik nadzornega sveta podjetja dr. Davorin Kračun javnost seznanil z usklajenim predlogom za novo prokuristko. To dolžnost bo opravljala diplomirana ekonomistka Brigita Raščan. Kračun je izrazil upanje, da bo privatizacija Term, zaradi katere je Slovenska razvojna družba vztrajala pri imenovanju prokurista, potekala transparentno in v skladu z zakoni, vodstvo podjetja pa bo imelo

dovolj časa za to, da se bo posvetilo poslovanju, kar je njegova osnovna naloga.

Kljub vsemu Terme še naprej poslujejo uspešno

Direktorica podjetja Alenka Iskra pa je na tiskovni konferenci predstavila poslovanje Term. Lani so Terme ustvarile blizu 600 milijonov tolarjev dobička, letos pa so poslovni rezultati še boljši. To je v veliki meri tudi posledica okrepljenih marketinških aktivnosti, ki jih je podjetje izvajalo zlasti na Hrvaškem in v Italiji.

Po besedah Alenke Iskra se je v letošnjem letu do konca avgusta glede na enako obdobje lanskega leta izkoriščenost prenočitvenih zmogljivosti v hotelu Orel povečala za 10 odstotkov, v hotelu Piramida za 20 odstotkov, več pa je tudi gostov v hotelu Habakuk, ki so ga odprli maja lani. Tudi promet v večini gostinskih lokalov se je povečal za 20 do 30 odstotkov. V termalno rekreacijskem centru Fontana pa so letos imeli 70 odstotkov več obiskovalcev kot lani. Žal pa se je zaradi uvedbe trošarin nekoliko zmanjšal promet v prostocarinskih prodajalnih. V Termah so oblikovali tudi posebne delovne oziroma projektne skupine, ki naj bi v kratkem našle rešitve za razvoj hotela Orel, za ureditev motela na Bresternici ter za odločitve o usodi gostinskih lokalov, ki ne poslujejo dovolj uspešno.

Kljub vsem eksperimentom, ki jih v zvezi z lastninjenjem Term izvaja njihov lastnik – to je Slovenska razvojna družba – podjetje na srečo še vedno uspešno posluje! To pa je ta čas, ko delavci čakajo na odgovor ministrstva za ekonomske odnose in razvoj ter ustavnega sodišča, tudi najvažnej-

Na mednarodnem kmetijsko živilskem sejmu v Gornji Radgoni je letos sodelovalo 1500 razstavljalcev iz 28 držav. Obiskovalci so si lahko ogledali kmetijsko mehanizacijo, opremo za kmetijstvo, živila, gradbeni material za kmetijstvo, semena in sadike, sredstva za gnojenje in varstvo rastlin, za zaščito in nego živali, pripomočke za lov, ribištvo in čebelarstvo ter druge proizvode, ki jih potrebujejo v kmetijstvu.

V hlevih si je bilo moč ogledati razstave goveda, konj, prašičev, drobnice, perutnine, rib in plazilcev, nojev in malih živali. Ob sejmišču je bil na ogled velik demonstracijski vrt z nasadi kmetijskih kultur ter gozdni nasad, za katerega že več kot desetletje vzorno skrbi Srednja kmetijska šola v Rakičanu. Lovska Zveza Slovenije pa je za obiskovalce pripravila posebno lovsko razstavo. Po besedah zunanjega strokovnega sodelavca sejma dr. Lojzeta Slaviča so še posebno pozornost posvetili razstavi goveda in konj, saj so razstavili vse pasme, ki jih redijo rejci v Sloveniji. Z razstavo konj so želeli še posebej opozoriti na avtohtonost lipicancev in na to, da je njihov izvor na slovenskem Krasu. "Lipicanec je naš konj in ne od kogarkoli drugega, kakor zadnje čase želijo dokazati nekateri pri naših severnih in zahodnih sosedi," poudarja dr. Slavič.

Radgonski sejem – praznik delavcev v kmetijstvu in živilski industriji

V okviru sejma so pripravili tudi devet strokovnih predavanj, devet posvetovanj, šest predstavitev ter tri okrogle mize. Ministrstvo je na sejmu kmete in kmetijske strokovnjake celovito seznanilo tudi, kako potekajo pogajanja na področju kmetijstva za vključitev Slovenije v Evropsko unijo.

Posebnost letošnjega sejma v Gornji Radgoni so bile predstavitve kmetijstva iz tujih držav. Svojo proizvodnjo so predstavili kmetijci iz Avstrije, Madžarske, Češke, Poljske in prvič tudi iz Velike Britanije ter Nizozemske. Pod geslom "Kmetijstvo – zdravo okolje – turizem na kmetijah" pa so se tako kot vsako leto obiskovalcem sejma predstavile naše strokovne in srednje kmetijske šole ter obe agromski fakulteti.

V okviru sejma so posebne strokovne komisije ocenile meso in mesne izdelke, mleko in mlečne izdelke, vino ter kmetijsko mehanizacijo in opremo. Strokovne komisije so od 371 podjetij in zasebnih kmetijskih proizvajalcev prejele v oceno skupno 1756 izdelkov oziroma vzorcev. Po besedah direktorja Pomurskega sejma Janeza Erjavca so komisije ugotovile, da se kakovost izdelkov domače prehranske industrije, pa tudi domače kmetijske mehanizacije, iz leta v leto povečuje, k čemur zagotovo prispevajo tudi takšna ocenjevanja.

Predzadnji dan sejma so se na državnem prvenstvu zbrali tudi mladi orači iz vseh slovenskih kmetijskih šol, ki so se jim pridružili tudi udeleženci odprtega prvenstva oračev. Za pokal sejma so tekmovali tudi lovci, krona tekmovalcev pa so bile mednarodne kasaške dirke, na katerih so sodelovali tekmovalci iz Avstrije, Madžarske in Slovenije.

Sejem, ki so ga ob svojem obisku izjemno pozitivno ocenili tudi predsednik države Milan Kučan, podpredsednik vlade Marjan Podobnik in minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Ciril Smrkolj, si je ogledalo 175.000 obiskovalcev iz Slovenije in tujine.

T. K.

Zveza krepko povožena

Kot vsa zadnja leta so sejem obiskali tudi zaposleni v organih Svobodnih sindikatov iz vse Slovenije. Po ogledu sejma so se na povabilo Janija Kovača, sekretarja območne organizacije ZSSS Pomurje, udeležili tudi tovariškega srečanja ob Negovskem jezeru.

Osrednja točka srečanja je bila tekma v malem nogometu med domačimi in sindikalisti iz Ljubljane.

Ekipo iz glavnega mesta je letos sestavil nov selektor, ki sodeč po rezultatu – Pomurci so proti Zvezi zmagali kar s šestimi prostimi – ni imel srečne roke. Vsa prejšnja srečanja so domačini namreč izgubili. Ko smo

udeležence po tekmi spraševali, kaj bi lahko bil vzrok tako hudega debakla, so se izgovarjali na predsednika Sinlesa Danila Vedlina, ki je namesto za Zvezo igral za domače. Na tak izid ni mogel vplivati niti sodnik Alojz Terbut, čeprav je poskušal poraženecem pomagati toliko, da bi dali vsaj častni gol. Publika je dogajanje lahko le opazovala, le proti koncu je sodnika pozivala naj konča agonijo.

Poročevalec mora omeniti tudi vratarja Pomurcev Pavla Vrhovnika, ki je svoja vrata kar zaklenil. Posebej za naše glasilo je povedal, da je šport gojil v študentskih časih. Prejšnja leta pa da ni nastopal, ker ga k temu ni

Poraženci so bili še kar veseli.

nihče povabil. Naj še dodamo, da je Pavel med tekmo snel očala. Kaj bi šele bilo, če bi dobro videl, si lahko le mislimo.

Ženske so se pomerile v pikadu. Med šestimi ekipami je ekipa Metka + Nevenka dosegla dve točki več kot Jožica z Alenko, tretje mesto pa so si razdelile Bernarda z Janjo in Marta z Vesno.

F. K.

Metki je pri pripravi pomagala tudi Martin.

Zmagovita ekipa Pomurja, spredaj Pavel Vrhovnik

Humoreska

"Fantje, tokrat pa smo zmagali tako, kakor se spodobi, ali ne?" je pred dnevi veselo dejal direktor, ko je pri malici v menzi našega podjetja stopil k naši mizi.

"Kdaj in kje smo zmagali?" je vljudno povprašal mizar Tone, saj nihče ni vedel, na kaj misli direktor.

"I, kje? V nogometu vendar! Naši vijoličasti fantje so Francozom pokazali, kako se igra nogomet, in se povsem zasluženo uvrstili v evropsko ligo prvakov! Tako veličastno že dolgo nismo zmagali!"

"To je že res," je zamišljeno dejal skladiščnik Rudi, "vendar pa se zadnja leta vi niste prav posebej zanimali za nogomet, temveč samo za golf. Za nogomet ste govorili, da je ta šport zanimiv samo za delavce in kmete. Zato ni nihče vedel, na kaj mislite, ko ste rekli, da smo zmagali."

"Zakaj ne bi rekel, da smo zmagali, saj ima tudi naše podjetje zasluge za to. Nogometnemu klubu Maribor Pivovarna Laško smo dali nekaj milijončkov tolarjev za to, da so na odločilni tekmi z Olympiquom iz Lyona namestili na stadion tudi našo reklamo," je pojasnil direktor.

"Potem smo verjetno v podjetje dobili tudi kakšno brezplačno vstopnico za tekmo, ali ne?" je direktorja povprašal Rudi. "V prosti prodaji vstopnic tako in tako skoraj ni bilo mogoče dobiti, ker je stadion v Ljudskem vrtu premajhen, da bi lahko sprejel vse, ki so si želeli ogledati tekmo. Če bi bil stadion dovolj velik, bi si tekmo med Mariborom in Olympiquom ogledalo preko 30.000 gledalcev."

"Seveda je naše podjetje za to, ker je plačalo reklamo, dobilo tudi štiri brezplačne vstopnice," je dejal direktor. "Vsi smo bili na tekmi: jaz, moj pomočnik, komercialni in računovodja!"

"Zakaj pa niste kakšne karte prepustili tudi nam delavcem, saj ste včasih govorili, da je nogomet delavski šport, medtem ko je šport za menedžerje golf?" se je brez dlake na jeziku v pogovor vključil rezkar Vili.

"Fantje, veste, da smo morali biti na tekmi v 'prvi postavi', saj so bili tam vsi menedžerji, bankirji in politiki iz naše regije in države, ki kaj veljajo. Če me denimo poslovni partnerji ne bi videli na tekmi, bi še kdo pomislil, da je naše podjetje pred stečajem," je pojasnil direktor. "Sicer pa bom moral poslej redno hoditi na nogometne tekme, ker se bodo tam sklepali vsi večji posli."

"Ali bomo kdaj kakšno vstopnico za nogometne tekme v ligi evropskih prvakov dobili preko sindikata tudi delavci?" je zanimalo Rudija.

"To ne bo šlo, ker naše podjetje že tako in tako dobi premalo vstopnic!" je kot iz topa odgovoril direktor. "Fantje, vi lahko hodite ob nedeljah igrat golf. To je zdrav šport, ker je človek nenehno v naravi. Sicer pa, da si ne bi mislili, da je ta šport poceni. Naše podjetje je za mojo članarino golf klubu moralo letos nakazati že 15 tisoč mark. Ker meni čas in druge obveznosti ne bodo dovoljevale, da bi hodil igrat golf, me lahko pri tem zamenja, kdor hoče. Seveda pa si mora pred tem kupiti palice za golf, ki stanejo nekaj deset tisoč mark."

Kmalu za tem, ko je direktor odšel, je k našemu omizju stopil šofer Lojzek iz nekega ljubljanskega podjetja, ki kupuje naše izdelke. "Fantje, ali smo namazali Francoze ali jih nismo?" je dejal veselo.

"Kako SMO jih namazali? Ali nisi ti morostar?" je presenečeno vprašal Rudi. "Pred leti, ko so v Mariboru propadale tovarne, si rekel, da se to tebe nič ne tiče, ker si od daleč!"

"Fantje, naša deželica je tako majhna, da smo vsi kot ena velika družina, ali ne?!" je dejal Lojzek. "Nima smisla, da bi eden drugega zbadali in se kregali. Važno je, da smo se uvrstili v evropsko ligo prvakov, ali ne?!"

Kdo ve, kako bi se razvil pogovor z Lojzkom, če se čas za malico ne bi začel iztekati. Ravno ko smo hoteli oditi nazaj na delovna mesta, je stopila k mizi kuharica Špela.

"Fantje, ostanite še malo pri meni v menzi," je dejala proseče. "Veste, tako rada poslušam pogovore o nogometu. Mnogo bolj so zanimivi kot vse babje čenče. Moram vam povedati, da sem zelo ponosna na naše nogometaše. Končno smo tudi mi enakopravni v Evropi."

"Špela, ali nisi ti še spomladi govorila, da te fuzbal nič ne zanima in da je to samo izguba časa za dedce?" je presenečeno povprašal Rudi.

"Seveda je tisti naš 'vaški' nogomet čista izguba časa, ta mariborski in evropski pa je nekaj čisto drugega," je pojasnila Špela. "Tekmo med Mariborom in Olympiquom sem po televiziji gledala od prve do zadnje minute. Naši fantje so igrali fantastično. Tako sem bila ponosna nanje, da sem bila ob koncu tekme vsa solzna - tako kot če bi gledala nadaljevanko o Esmeraldi. Ko bodo naši fantje v ligi evropskih prvakov prvič zmagali, jim bom lastnoročno spekla najboljše pecivo, kar so ga kdaj okusili."

"Jaz pa po tekmi nisem bil moker od zunaj, temveč od znotraj," se je zarežal rezkar Vili. "V naši vaški gostilni smo se bratili in zdravljali naši veliki zmagi do jutra."

"Kdo vse pa je v vaši gostilni proslavljal zmago?" je nejeverno povprašal Rudi.

"I, kdo? Se razume, da vsi, ki so pač slučajno prišli mimo. Najbolj veseli in glasni so bili neki turisti iz Kopra in Novega mesta, da o sorodnikih našega gostilničarja, ki so iz Kranja, niti ne govorim. Zato, ker smo se vsi skupaj uvrstili v evropsko ligo prvakov, so plačali rundo špricerjev za vse v gostilni."

Moram reči, da sem bil po vsem, kar sem slišal na malici, kar malce ponosen. Pred časom ni hotel nobeden imeti nič z nogometom, češ da je to šport za preproste delavce. Prav tako pa ni hotel nihče biti Mariborčan, ker je mesto postalo sinonim za neuspešnost in propadanje industrije in gospodarstva. Odkar pa so se nogometaši Maribora Pivovarne Laško uvrstili v evropsko ligo prvakov, pa so se vsi v Sloveniji prelevili v navdušene nogometaše, vsi pa so postali tudi Mariborčani ali pa so doma vsaj iz njegove bližnje ali daljše okolice.

Iz dnevnika delavca Jožeta

Sami zmagovalci

Premočna dioptrija

"Gospod direktor, ali vi ne potrebujete novih očal?"

"Ne, zakaj?"

"Zdi se mi, da imate premočno dioptrijo."

"Po čem to sklepate?"

"Dajete nam majhne plače, pravite pa, da so velike!"

Sef

"Jaz imam že dvajset let istega šefa!"

"Jaz pa imam isto šefico že 30 let!"

"Kako? Saj že dve leti nisi zaposlen?"

"Zato pa sem poročen!"

Brezhiben delavec

"Zaradi šefa sem v službi nehal piti in lenariti!"

"Potem pa je tvoj šef sedaj zadovoljen!"

"Nasprotno! Sedaj je še bolj nejevoljen!"

"Zakaj?"

"Ker za svojo neuspešnost ne more več dolžiti mene!"

Dragocen spominček

"Kje si bila na dopustu?"

"V Franciji?"

"Si prinesla nazaj kakšen zanimiv spominček?"

"Seveda! Pokazala ti ga bom čez devet mesecev..."

Najlepše dekle

"Moj novi fant mi je rekel, da sem najlepše dekle v podjetju."

"Zdi se mi, da nisi naletela na pravega."

"Kakaj ne?"

"Ker ti že na začetku laže in ni iskren do tebe!"

Predober fant

"Marjanca te je odvadila kaditi, piti in pohajkovati po gostilnah. Sedaj se bosta zagotovo poročila, ali ne?"

"To pa ne!"

"Zakaj ne?"

"Ker sem sedaj postal predober zanjo!"

**Zveza svobodnih sindikatov Slovenije
organizira izobraževalni seminar**

Kakšna naj bo učinkovita organiziranost zaposlenih lastnikov

Cilji:

- aktiviranje sindikalne dejavnosti na področju lastništva zaposlenih,
- seznanjanje z možnimi oblikami organiziranja zaposlenih lastnikov,
- pomoč pri izkoriščanju potencialnih prednosti lastništva zaposlenih v slovenskih podjetjih.

Namembnost:

Seminar je namenjen sindikalnim zaupnikom ter drugim predstavnikom sindikalne organiziranosti, notranjim delničarjem, članom svetov delavcev in delavskim predstavnikom v nadzornih svetih gospodarskih družb.

Čas in kraj izvedbe:

Seminar bo 30. septembra 1999 v Domu sindikatov v Ljubljani, Dalmatinova 4, sejna soba 16, v I. nadstropju.

VSEBINA:

Uvod v seminar: Vanda Rešeta, vodja izobraževanja pri ZSSS.

Tema I: Zakaj naj bi sindikati spodbujali lastništvo zaposlenih?

- obseg in trendi na področju lastništva zaposlenih v svetu in v Sloveniji
- povezanost lastništva zaposlenih in sodobne organizacije dela
- lastništvo zaposlenih in druge oblike sodelovanja zaposlenih (sodelovanje pri upravljanju in poslovnih rezultatih)
- sindikat, svet delavcev in delavski direktor v podjetjih v lasti zaposlenih v Sloveniji

Tema II: Zakaj in kako naj se organizirajo zaposleni lastniki?

- individualne pravice zaposlenih lastnikov
- kratkoročni in dolgoročni interesi zaposlenih lastnikov in drugih lastniških skupin

Jezikovni tečajji za sindikaliste

Pred počitnicami smo sindikalno članstvo obvestili, da v okviru izobraževalne dejavnosti ZSSS pripravljamo posebne tečaje angleškega, nemškega in francoskega jezika. Ti so namenjeni sindikalistom na vseh ravneh organiziranosti ZSSS in se lahko izvajajo povsod po Sloveniji, kjer je za to izkazan interes. Učna gradiva za udeležence jezikovnih tečajev za sindikaliste so izdelana v Evropski sindikalni akademiji, ki deluje v okviru Evropske konfederacije sindikatov.

Organizacijo tečajev lahko naročijo ZSSS, sindikati dejavnosti, območne organizacije in sindikati podjetij pod pogojem, da imajo najmanj šest in največ deset prijavljenih tečajnikov, ki morajo biti člani enega od sindikatov v ZSSS.

Prvi rok za naročilo tečajev je bil 30. junij 1999, vendar smo do tega roka prejeli skromno število naročil. Menim, da je to posledica dokaj kratkega roka, ki je bil na razpolago, in dopustniških mesecev, ki so sledili. Glede na to, da postaja vsaj pasivno znanje enega od svetovnih jezikov ob razvoju komunikacijskih tehnologij in vključevanja Slovenije (vključno s sindikati) v Evropo in svet nujen pogoj tudi za učinkovito sindikalno delo, sem prepričan, da je dejanski interes za izvajanje tečajev večji od do sedaj izkazane- ga, zato bomo naročila za izvedbo tečajev zbirali še **do 10. septembra 1999.**

Morebitne dodatne informacije lahko dobite na svojih območnih organizacijah ZSSS ali po tel.: 061/134-12-39 in 061/316-359.

Milan Utrša

- posledice neorganiziranega nastopanja in delovanja notranjih lastnikov
- možne oblike organiziranja in nastopanja zaposlenih lastnikov v skladu z Zakonom o prevzemih
- družba pooblaščenka
- izkušnje in načini organiziranja notranjih delničarjev v Veliki Britaniji (pomen trustov)

Tema III: Notranji trg delnic kot pomembna varovalka dolgoročnega obstoja lastništva zaposlenih

- udeleženci trgovanja
- način in pravila trgovanja
- določanje cene delnic
- financiranje in likvidnost notranjega trga delnic

Tema IV: Kaj je potrebno, da bo lastništvo zaposlenih prispevalo k uspešnosti podjetij

- pravice in odgovornosti zaposlenih lastnikov
- načini oblikovanja lastniške kulture zaposlenih
- komunikacijski sistem v podjetju v lasti zaposlenih (oblike, mediji, udeleženci)
- kontinuirani proces izobraževanja v lasti zaposlenih (vsebine, načini, izvajanje)

Predatateljica: doc. dr. Aleksandra Kanjuo Mrčela, predavateljica in raziskovalka na Fakulteti za družbene vede

Metode: predavanja, razprava, obravnava primerov, igra vlog in simulacija procesa odločanja o lastniški strategiji podjetja.

Rok za prijavo: Prijave za seminar na izpolnjeni prijavnici pošljite na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, Ljubljana, najkasneje do 22. septembra 1999. Seminar bomo izvedli, če bo 18 prijav; če bo prijav več, bomo preostale prijavljene uvrstili na naslednji seminar.

Kotizacija: Cena seminarja, ki vključuje tudi strokovno gradivo in osvežilne napitke, znaša 11.000 SIT za posameznega udeleženca. Prijavnici za seminar je treba priložiti potrdilo o plačani kotizaciji. Kotizacijo nakažite na ŽR Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, št. 50101-678-47511. Na virmanu pod namen nakazila dodatno pripišite "Seminar I sklic na številko 05.

Dodatne informacije: Odgovore na dodatna vprašanja in pojasnila v zvezi s tem seminarjem dobite pri Vandi Rešeta na telefonsko številko 061/316-489 in pri Jožici Anžel na številko 061/13 41 239. Faks: 061/13 34 279 in 061/317 298.

VANDA REŠETA,
vodja izobraževanja pri ZSSS

PRIJAVNICA za izobraževalni seminar KAKŠNA NAJ BO UČINKOVITA ORGANIZIRANOST ZAPOSLENIH LASTNIKOV

30. septembra 1999 v Domu sindikatov v Ljubljani

Ime in priimek:

Datum rojstva:

Izobrazba, stopnja izobrazbe:

Naslov doma:

Zaposlitev: naziv in naslov družbe:

– delovno mesto:

Član sindikata dejavnosti Slovenije:

Član sveta delavcev: DA NE

Delavski predstavnik v nadzornem svetu DA NE

Funkcije v sindikatu družbe oz. zavoda:

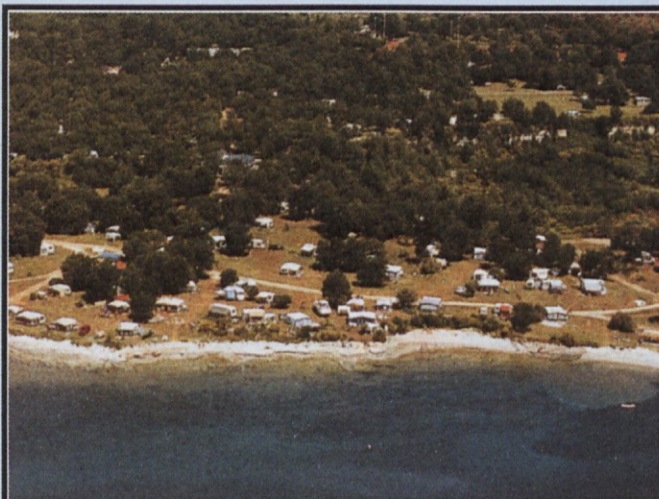
Predsednik sindikata družbe DA NE

Drugo (navedite):

Telefonska številka: – doma: – v službi:

Žig in podpis odgovorne osebe:

Datum:

Nova Delavska enotnost	PLAČILO ZA STANOVANJE	NAČIN SMUČARSKEGA DOSKOKA	BIKOBORSKI VZKLIK	CIGAN	VRBA	KRILO (ljudsko)	ANTON DERMOTA	KONJSKI HLAPEC
	ZGODBA, PRAZNE MARNJE (ljudsko)							
	FIZKULTURNICA							
	PRIPADNIK NEMŠKEGA PLEMENA						OSEBNI ZAIMEK GLAVNO M. TURCIJE	
	NEON							
RIMSKI BOG LJUBEZNI, AMOR			TUŠIRANE (množina)	VEZNIK	NEMŠKI FILOZOF ETIOPSKI KNEZ			

PESEM, KI SE ZAPOJE NA POGREBU PRVAK	POSLEDICA ZARČENJA	DRŽAVA V ZAHODNI AFRIKI	AGAVI PODOBNA RASTLINA	ENOJNI ALI DVOJNI ZGIB TKANINE	STAROŽIDOVSKI KRALJ	OBRAT ZA POPRAVILO IN IZDELOVANJE UR			MONGOLSKI VLADAR GRŠKI BOG SMRTI		
						POBARVANO JAJCE					
							LASTNOST TRONEGA				
								PTIČJA SAMICA			
								GRŠKI BOG VETROV	ARGON LISTA, SEZNAM	PREBIVALEC EVROPSKE DRŽAVE	OČE
NEMOŠKI, NEZANESLJIV ČLOVEK, SEMA											
ZAČETNIK ARIANSTVA				PASJA SAMICA	DANIEL ORTEGA NASKOK, JURIS		NADAV	PLETENINA NATRIJ		RENATA TEBALDI NAJVIŠJI VZOR	
MATJA ČOP		SNOV ZA BELJENJE JUŽ. AFRIŠKA DEN. ENOTA				NAUK O ANALIZI IVAN NAPOTNIK					
FRANCOSKI ALI ANGLEŠKI PLEMIC			ZABAVLJICA, SMESNICA					KROTITEV IN URJENJE ŽIVALI	POSODA ZA VINO AM. FILMSKI REŽISER		MLAJŠA KAMENA DOBA
PESNICA SEIDEL			SLIKARKA KOBLICA IVAN BUNIN					ZELIKA IZ DRUŽINE DRESNOVK			
DEL POGONSKEGA STROJA					Avtor: Rudi Murn	AMERIŠKI SLIKAR NIZOZEMSKEGA RODU (Willem)	OPRAVA	BIKOV GLAS OKRASNI GRM		GRŠKI POTLUJOČI PESNIKI KAJNOV BRAT	
ČEŠKI SKLADATELJ, OPERETA "POLJSKA KR"					KRATKA SUKNJA, KORETEC DUŠAN MODIC				OTOK V MALIH SUNDIH DEL ORGANA		

3											LIDIJA ERJAVEC PRIPRAVA ZA PISANJE
									RUSKI SLIKAR (Ilja) PEROCI		
								TISKARSKA LETVICA PLANINSKO DRUŠTVO			
											JED, KI POVZROČA BERIBERI
								ALFI NIPIČ			PRITOK VOLGE

GESLA NAGRADNE KRIŽANKE št. 30 (2. 9. 1999):

- 1:
- 2:
- 3:

Gesla iz današnje nagradne križanke napišite na označena polja, izrežite in pošljite nalepljene na dopisnici na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije – Svet, Dalmatinova 4, Ljubljana. Tudi tokrat je nagrada 5000 tolarjev, zato ne pozabite napisati svoj točen naslov in davčno številko. Upoštevali bomo pravilne rešitve, ki bodo prispеле do **ponedeljka, 13. septembra 1999.**

Pravilna rešitev gesel iz 28. letošnje številke Nove Delavske enotnosti: 1. DREW BARRYMORE, 2. MEG RYAN, 3. ANASTAS. Nagrado 5000 tolarjev prejme Vlado Sihur, Log 2, 1430 Hrastnik.

Pravilna rešitev gesel iz 29. letošnje številke Nove Delavske enotnosti: 1. NETRESK, 2. OTOK CAPRI, 3. GROTTA AZZURRA. Nagrado 5000 tolarjev prejme Nastja Tomažič, Poljanska c. 70, 4224 Gorenja vas. Obe nagradi bomo poslali po pošti.

Nagradna križanka
ODVAJANJE IZCEDKA IZ RANE